

Harvey Cushing
Paris 1933

LIBER PHISIONOMIÆ

quem

compilavit Magister

MICHAEL SCOTUS

ad preces D. Frederici

Romanorum Imperatoris

impressum Lovanii

Anno Dñi 1484.

Signa.

De dens

Expliciunt Rubrice omnium capitulorum contentorū in hoc presenti volumine

Incipit Liber Phisionomie quem compilauit magister Mychael scotus ad preces. D. Frederici romanorum imperatoris. Scia cuique est multum tenenda in secreto. eo quod est magne efficacie. Continens secreta artis nature. que sufficiunt omni astrologo. Et cum hec pars libri phisionomie constet ex tribus partibus. Hoc est prohemium

Imperator inter cetera quibus te oportet esse sollicitum est scientia boni et mali. et eam modis omnibus inuestigare. per temetipsum in libris auctorum et omnibus scientijs et principaliter earum scientiarum. que dicuntur artes. Et hec facies penitus. quando anima tua fuerit in quiete. et corpus tuum habuerit spatium pretermissis negocijs gentium aliquid a maiestate tua petentium et eis respondentium Debes enim scire quod duo sunt tempora homini viuenti scilicet tempus pacis et tempus guerre. et ita duo sunt tibi. Corporalis et Spiritualis. Corporalis partium ad nutrimentum corporis. Spiritualis vero ad nutrimentum anime.

Sciendo q͂ sicut cibus corporalis conseruat corpus in bono statu. si sit factus ratione. et assūptus ꝑ mensuram ab aīali. cui conueīt et in tempe congruo. eo q͂ non in omni tēpe omnia conueniūt. Ita cibus spiritualis reti net aīam bono statu. si sit factus ratione. et assumptus per debitam mensuram ī tpe cō gruo vtriusꝫ etatis virtutis in hōie Scptū ē enim q͂ sicut frigida calidis et calida frigi dis tpātur. ita contraria cōtrarijs curātur et medelam recipiūt ordinate. Similiter ē v tile inquirere diūsos auctores ⁊ mgrōs ppt diuersas sn̄ias. eo q͂ diuersi diuersa senti unt. et monent scientia vel ingenio gratioso nature. qd̓ diffūditur desuꝑ proficiens mul tū postea. et est origo scientie. Vnde ex meo consilio. doctores mgrōs et hōies īgeniosos naturaliter: curialiter apud te inuenies. ⁊ se pe cum multis sermonem facies. coram eis sapienter ac domestice verba pronuncians. Putabis in diuersis propter diuersa. et fa cies eis q̄stiones quando tecum erūt. et dicta eorū in corde seruabis. Vt in posterū ⁊ tibi et

ceteris

ceteris prodesse possint. Nescis terra inculta et arida. que cum sit sterilis ab hoibus repro-batur Manutene studiū sciarū i tuo regno et fac fieri disputationes ante cōspectū tuū et tuus aīmus in hijs glorietur. Vt tuū īgeniū in melius reformetur. Tuū studinm scit velle regnare diu. Et hoc erit. si te dederis virtuti-bus. Vitia vitando. Et de tali mortalitate aliqd dicemus. si deus voluerit. Sz hic dicimus q des cor tuum cognitioni boni intellectus se cundū discretionis mensurā Sis amicus dei fide. spe. et opere. Nec obmittas āplecti illā sci entiam. que a philosophis phisionomia na-turaliter noīatur. Et hec sciētia est illa inter ceteras : qua caute multi hoīes quondā vsi sunt gloriari et exaltari apud magnates. s. īperatores q transierūt Similiter apud multos reges & barones. Et non qr adeo pcedāt reliquos hoīes. Sed pp̄ter hanc sciētiam et pp̄ter huiusmodi plurimas alias. quas se-creto nouerūt. Vnde dictū est. honora hoiēm pp̄ter sciām Require notū amicum propter necessitatem. Apud enim quosdā melius est

philosophari q̄ⱥ ditari. et apud quosdā meli⸗
us ditari q̄ⱥ philosophari. et apud quosdam
vtrūqȝ nocet. ⁊ apud quosdam neutrū debet
requiri. scȝ a faciētibꝫ veram penitentiā ī hac
vita. Huiꝫ enim sciētie inquisitio est pulcher
rima in natura. cuiꝫ pfectio attribuitur phi
sionomoni. de numero antiquorū phisione.
summo doctori in scientia naturali. Vn̄ q̄d ē
hec scientia nomen traxit ab eo. studiū cuiꝫ
grande fuit diu. et diu eā inuestigare ac etiā
irreprehensibiliter congregare. Collecta est
enī hec sciētia ex compositione hōis vtriusqȝ
sexus cū q̄litate possibili modi status psone
viuentis. Et ex hac scientia nature ingenio
se que cognoui. tibi domine imperator sub lu
cida breuitate in hoc libello penitus enarra⸗
bo. Dicit enī quidā sapiēs. Phisionomia ē
sciētia nature insinuatiōe cuiꝫ peritus ī ea suf
ficienter agnoscit differētias aīaliū psonarū
in omni gradu sui. Et qr omnis scientia est
a phisionomia. idcirco eā in hoc loco diffinia
mus. Phisionomia est doctrina salutis. electi
o boni. ⁊ vitatio mali. cōphensio virtutis ⁊

pter⸗

pretermissio viciorū. hoc autem induat verg amor dei. timor dyaboli. fides meritoria. spes premij īperdibilis eterne vite. et iudicium mortis. qua videtur penitus. q̄ hic omnia relinquantur ceteris. quia tenētur Et nō vlli valet scientia. nec potentia. nec congregatio psonarū. nec gracia pulchritudinis. nec nobilitas. et omne bonū. Unde dixit quidā Oīa trāsibūt. nos ibim⁹. ibitis. ibūt. Cari. non cari conditione pari. Et alibi dictū est. Oīa transibunt preter amare deum. Constituo ergo o Frederice īperator tibi ex hac scientia phisionomie regulas et constitutiōes abbreuiatas. quas tibi pono satis sufficiēter. iugo quarū si te bene adiecceris. dabit tibi magnū preciū laudis ex multa sapientia et virtute Crescet tibi eciā magnū & grande ingenium sapiētie ad nobilitatem tue nature. quā sapientiā si in mente habueris memorē. melius intelliges dicta loquētiū tibi. cautius agnosces tuos sapiētes & alios visu & auditu. nec non et alios hoīes īdifferēter. qui tecū habebūt graciā eloquēdi. vel āte te aliquid faciēdi

quod non est parum. Et ex industria huius scientie ĩ te secreto habebis grandem ꝑtem cõ siliorũ consulentium tibi. et exultationẽ vir tutũ et viciorũ q̃si vt semꝑ secum hitasses ĩ factis vbiq;. Sed ante ꝙ hoc tibi recitem or nate ꝑ singula capitula. Volo tibi enucleare hystoriã prioris substãtie. quasi incipiens a fundamento prime materie. qđ potest esse ti bi multũ carũ mutiplici rõne. eo ꝙ pauci hoc sunt scientes in veritate

Prima pars libri huius. Cap. i.

Obilis imperator vir ĝtiose quasi oĩm graciarum et honorũ ex grandi amore tibi notifico sacratissimã scientiã na ture. que potest appellari consolatio. et que nõ multum dicitur gentibus idiotis nec etiam est dicenda Sciendo ꝙ qui eam bene nouerit et memorem in mente habuerit. quotiensc;ũ casus incurret. ipsãq; exercitando si incipiat loqui de ipsa cũ altero. et ille hanc scientiam ignorauerit. videbitur illi ꝙ ipẽ sit propheta vel san

vel sanctus. et hic postea recommendabit eum v
bique dans ei studiose pretiū magne laudis.
Amabitur a gētibus notis et ignotis. q au
dierit loqui de illo. et honorabitur inter eos
Et hoc non est parū videlicet inter vniūsas
gentes famā sapientie et scientie celebrē ob-
tinere. Scias igitur q et motu superiori fit:
et motu inferiori. s. partim in genere et par-
tim in specie. et motus primus conceptiōis
ex vtroque sexu est amor naturalis viri in mu
lierem et mulieris in virū in caloris vniti ge
nitalibus Sciendo q vir est agens. mulier
vero patiens. vn̄ ambo hn̄t vim relatiui. cū
in coitu sit mutua relatio Eoque semē vnius
refertur alteri. et vtrūque est antecedens alte-
rius Luxuria viri primā radicem habet in lū
bis. et libido mulieris in vmbilico vn̄ Job
Virtus eius in lumbis eius. et fortitudo eius in
vmbilico ventris eius. Juxta illud dn̄s in
euangelio. Sint lumbi vestri precincti. et lu
cerne ardentes in manibus vestris Tem-
pus enim congruum in viro est in hyeme et
i vere ad coeūdū. mulieris i estate et autūno

Istud autē est ppter contrariā cōplexionē
tpm ⁊ psone Complexio quorȝ nichil aliud
est q̄ caliditas cū frigiditate et huīditas cū
siccitate. Item dicimꝰ q̄ neuter non posset
agere cū delectu. nisi haberent instrumenta
ad hoc deputata tā intus q̄ extra. Unde vir
habet suos testes extra ventrē in pelle. Muli
er vero intus videlicet extra principiū vulue.
Tamē nō sunt in omni similes. testiculꝫ viri.
Unde mulier habet suū semen ex testibus ve
lut vir. et hoc mouetur ad coitum ardenter.
Semen vero testiculorū dicitur pprie spma.
quod descēdit ex omni humore corpis diui
so et partito in omnibꝰ membris essētiue. cu
ius est nobilior pars omniū humorū et sub
tilior. Et hoc semen in se continet oēm natu
rā ⁊ cōplexionē quarūlibet partiū totiꝰ cor
poris a qua descēdit. Sciendū est q̄ spma
viri est calidiꝰ et fortiꝰ illo mulieris. In e
missioē vero spermatis vtriusqȝ a natura su
periori tribuitur omis virtutis effectꝰ ⁊ vir
tutis augmentabilis pro tpe decurrente. Et
scdm cursum corpm superiorum sicut dispo
sitionem

sitionem corpm concipientium fetus recipit simul et semel omnia et singula que postea discernūtur ordine tempm et nature Quā-titas aūt embrionis fit scd̄m quantitatem seminis virtuosi et matricis: que matrix si fuerit bone complexionis embrio redit ad p-fectum: et econtrario. Unde si semen discur-rat per matricem in longum. fetus erit lon-gus et gracilis: et si in latum vel quasi rotō-dū erit curtus et grossus. Quid autē sit sp-ma sic diffinitur Sperma est p̄ma materia embrioīs creādi: vel sperma ē artifex crean-dorū infantium: vel sperma est semen aīal sine spiritu et nobilioris sanguinis et purio-ris ad instar vini rubei: quod exagitatione cōuertitur ī sperma candidū Et cū illa sub-stātia sit nobilior parte remanēte ac leuior et virtuosior: ideo superascendit Et est scien-dum qꝫ si de semine viri plus fuerit q̄ꝫ femine fetus erit illi similis in pelle et forte in sexu. verbi gracia: mulier quedam erat alba et cū coiret cū ethyope peperit filiā albā Alia mu-lier nig̃ coiuit cū viro albo. et peperit filium

nigrum: Ut patet hoc toto tēpore. verum est
ꝙ si mulier sit iuuenis. cū ī coitu sit memor
sui vel Viri Vel alterius: et proprie cum semē
diffundit generatiuū genitū erit omīno si-
milis. et iam probatum est milies ⁊ in aīali-
bꝰ Cū vero sperma exit coitu est maxima de
lectatio in naturali et corpali et spirituali se-
cundum quātitatem illius et testiculi de quo
exit. Sciendū est ꝙ ex dextro maior ē dulce-
do ꝙ̄ ex sinistro. et ex multo semine ꝙ̄ ex pau
co. quia sperma diffunditur completa etate
per causam: Ut Unusquisqꝫ manuteat sibi
Vitam productius Dicimꝰ ꝙ cibi sunt q̄bꝰ
semen augmētatur in vasis: vt rape: cicera:
carnes recentes: galline: castrati: porci nō sa-
liti: oua sorbilia:: fabū fractū: cibꝰ de pasta.
panis recens non calidus ⁊ cetera. Sūt etiā
q̄bꝰ cibi semē deficit absꝫ emissiōe. Ut carnes
salite: cibi acri et acerbi: panis siccus ut xv.
dierū et biscoctus ⁊ cetera. Itē ciborū q̄dam
inducunt luxuriā: scinchus: oua sorbilia:
caseus dulcis: eruca sicca. Vinū purū: ostre
ca saturitas cōueniēs ciborū. ⁊ q̄dā electuaria
Mouentꝫ

Mouet aut luxuria species decoris alterius corpis ad corpus sibi amore couenies visu et tactu. verbi gratia Si vir bn videat mulierem iuuenem & pulchra & econtra. Et per verisimilem. vt si adolescens adornetur ad istar puelle vel habeat facie inclita vt femella qua contingit fortis motus: vt patet in zodomitis. Sut etiam qda cibi quoru comestione castitas cosuatur. vt portulaca lactuca eruca viridis: acetum compositu: cucurbita cucumer: ieiuniu: paucis cibus: portatio iaspidis et thopation: absentia corporis decorati etate et adornatione Vir habet virtutem calamite ad mulierem: & mulier ad viru: q visu ppinquo tactu ad iuice coniugutur. et sicut de chalybe et silice exit quandoq scintilla. Ita de spermate exit qnq conceptio. et matrix est embrio: sicut olla ad coquedu cpulum: et lar ad frigatiam de pasta. Et sciendum est q raro accidit: q exeat sperma ex vtroq testiculo vno coitu. s. vtriusq agentis et patientis. et ob hoc vna tantu fit conceptio vel creatio: quando conceditur desup dono gre.

nec aliter. Sed si ex duobus testicul' utri usqz coitum facietis sperma exierit: et in duas partes matricis diffundatur: due fiunt creature vel amplius secundum diffusionē per loca matricis. Unde cum matrix constet ex septem cellulis siue crispaturis. ut patet i ventriculis ouium et porcarum et cetera. mulier potest septem filios concipere et portare: Volēs autem domine imperator q omnia & singula cognoscas per temetipsum: quomō embrio concipitur siue generetur ex utriusqz coeuntib9 in congruo tempore et coitu facto conuenienter. inquirentib9 nobis aperte dicemus scdm q nobis per seriem videbitur enarrare

De tempore coitus masculi et femīe et de defectu ipsius Cap. ij.

Rincipiū tēporis coitus scilicet i quo spma dulciter exit vel amare i masculo est post complemētū annorū. xiiij. et deinceps usqz ad ānū. lxxvij. ad plus. in femina vero post cōplementū. xij. ānorū et deinceps usqz ad. xl. annos vel. l. ad plus: et cum hoc

spmatis

spermatis exitu incipiũt pili paulatim oriri
in pectie: vnitas quorũ dicitur femur Sic it
nascũtur in naribꝰ nasi: in maxillis mascu
lis sub assellis. et circa sexũ deorsũ. sup bra-
chia. manꝰ ⁊ crura. Sicut incipiũt oriri ĩ tẽ-
pore veris frondes ĩ arboribꝰ: ⁊ ĩ herbis flo-
res ⁊ rami. vñ pori corporis apiũtur ⁊ produ
cunt aliqd sui generis extra solitũ. Itẽ sibi
vox mutatur. Caput virge masculi decoopi
tur. mãme femĩe incipiũt tumescere. Vterqꝫ
naturaliter se mouet ad coitũ. ex magno de-
lectu pariter in naturalibꝰ mẽbris. nisi libi-
do sepe refrenetur ꝑ accidens. vt ꝑ ieiuniũ et
ꝑ asperã vitã ciborũ. Post aũt spermatis e
missionem vtriqꝫ mutat figurã ꝑncipalit in
facie ⁊ virtutẽ in carne. ⁊ cõsuetudinẽ ĩ mo
ribꝰ: ĩ cogitationibꝰ. ⁊ ĩgenio. De coitu dicitꝰ
qꝫ si q̃s ipm̃ nimis frequentet. ⁊ etiã in diebꝰ
contrarij temporis ei multa contingunt in
contrarium: que quidem faciunt corpori is-
ta que dicemus nunc. Nam coitus conti-
nue factus totum corpus infrigidat et desic-
cat ab humoribus: et talem actum sentit.

ĩconueniēter cerebrū capitis ⁊ oculi: quia cū
cerebrū plenius liquidetur vt glacies ĩ sequēti
die et ꝓprie in mane oculi lacrimant. conti-
git dolor capitis qui dicitur soda siue emigra
nea. et ꝓprie circa horam none et deinceps:
Diminuit eciam coitus inconueniēter fcūs
vicesomniū mēbrorū. cū sit sperma colamē
tū ipsorū Macro corpe figura fit turpior in
aspectu: Visus oculorū abbreuiatur: Vita ā
nichilatur: debilitatur spiritus: appetitus cibi
ꝑditur Homo fit obliuiosus facīēdorū. ⁊ pi
ger in eundo grauis: in moribꝫ solitis sipli-
cior. in ĩgenio grossus. ĩ laborādo tardus. ĩ credē
do alteri velox. Capilli sibi facile cadunt. et
citius canescūt: et fit caluus in fronte et in
sūmitate capitis: facile ĩfirmatur ab aere cor
rupto Qui cum patitur nō bene memoratur
tꝑis in quo coiuit nimis: vel cōtra documen
tum cōsiliorū coiuit nature Et de istis oībꝫ
satis patet ꝑ contrariū Vt in pueris vel puel
lis nōdū corruptis: qm̄ ad talia nō ĩcurrūt
quia n̄ canescūt neqꝫ caluescūt. ymo capilli
sibi crescunt: Vt herbe in orto. Et hoc patet
in ericijs.

tricijs puellarũ virginũ ante φ coeant: que
post multũ coitũ perdũt capillos et colorem
Et tunc ꝑ capillos ⁊ colorem valde mirãtur
causam ꝓpriã ignorãtes Idē ē de viris qm
bene ꝑpendũt de casu capillorũ. et de dolore
capitis. quē emigraneã appellant. ȝ non co=
gnoscũt φ frequēs coitus nō est in cõgruo
tꝑe factus. Unde sup hoc quidã dixit ⁊ bene
et memorie firmiter tenendũ est. Vere coire
iuuat: hyemis quoqȝ tempe gfert. Sanus
in autumno si vis tu fore coito Undo quia
contrario tempe sibi non custodierit nimio
coitu et fleubothomia et cibis contrarijs com
plexioni sue secure aspectet infirmitatē peri=
culosã in breui tꝑe: nisi forte se adiuuet ma
xime medecinarũ iuuamento. Tamen dicig
φ qui nimis penetrauerit mulierē. lauet sibi
nares et pulsus brachiorũ ⁊ pedũ bono vīo
et comedat bonos cibos: Ut restauretur qđ
deperditũ est de semine et de sanguine. Sunt
aũt multi q̄ sanitatem pcipiũt ex vsu vene=
ris ⁊ q̄dã facile infirmãtur. valet enī sanguī
cis. nocet vero flegmaticis. colericis et melan=

colicis Et prodest scdm causam interuenietē et statum Qui eni multū mingit sepe recipit nocumentū p coitum eo q superfluitates cor- poris sufficienter nudantur p vrinam q̄ si v tatur coitu facile infirmatur: et cito moritur verum est q queda faciunt satis vrinare: vt caro volatilium. et omne diureticum vt pe- trosiliū. croc9. cicera. rape. fasceola. nuclei ceā sorū et. c. Sed si pinguis sanguitate nō vta tur coitu et superfluitate semīs. q nimis īplet vasa: solet infirmari: vt patet in damicellis: que nimis 9seruātur ī virginitate. ī viduis et religiosis mulieribus et masculis

De occasioībus generādi ⁊ n̄ generādi et de menstruo mulierū. Ca. iij.

Dicit Aristotiles cessāte cā cessat effcūs vn̄ multe sunt cause generādi et non generādi. Causa eī generādi ē primo volū tas dei. Secūda causa est si stat9 psonarū fu erit bonus in sanitate et cōgruus ī vsu regi minis ciborū et potuū: ⁊ ecōtrario. Vt vero mulier generet ista sont principaliter presci- enda. s. vt matrix sit sana ⁊ in suo loco ⁊ nō suffocata. et bone cōplexioīs ī caliditate. sp-

ma vtriusqȝ sit diu reseruatū. et precipue vi
ri ad hoc vt sit bene viscosū et coctū sua di-
gestione Ambo coeūtes mittāt sem̄. vt ꝯmi
sceātur. Virga sit longa mulier iuuenis vł
q̄ nō deficiat a menstruo. Matrix ꝯtineat sꝑ
ma receptū ad minꝰ ꝑ mediā diē. Vitet mu
lier coitū hīc ad tres dies: ne addatur āud
semē. vel ne apiatur orificiū: nec mulier edꝫ
tūc cibū frigide nature nec fleubothometur.
nec recipiat frigus. et sic pōt valere coitus fa
cit enī ad ꝯcipiendū vnꝰ coitus tm̄. Quādo
mulier coit volēs grauidari debet stare coꝑ-
ta cū viro stricta. ⁊ tenere anū eleuatū. vt se
men meliꝰ intret. ⁊ plicata ī vno latē scdm
ꝙ g̃uidari desiderat. facta grauidatiōe se diu
custodit. et se deat in lecto cū ano pedibꝰ et re
nibus. De menstruo dicimꝰ ꝙ si a cane comeda
tur purū fit rabidꝰ. ⁊ si aspgatur herba vi-
rēs siccat. infatuatur hoiēm certa datiōe. et
reddit leprosū. Mēstruū ē supfluitas ciborū.
que bene digeritur defectu caloris naturalis
vn̄ ē spma ipsc̄m ⁊ ē ad ꝯcipiēm vtile et nece
ssariū. ut erat alum̄ ī cōfectiōe tīcture. ⁊ si de
ipō ī cellula ꝯcepꝰ nō fuerit generatio ñ valet.

Sed si de ipso nimis fuerit in loco cōpositiōis conceptus erit signatus in malū. Et si fiat generatio tpis sui decursu creatura erit male signata: vt gibbo et cetera: aut efficietur le-psa ⁊ cetera. Et si mulier sit memor alicuius cū semen diffūdit cū viro creatura assimila-bit illi in parte Et vt eius memoria sit vtil' debet doceri a viro: qꝫ non recordetur tunc de tali vel de tali. Crescit menstruū et decrescit scdm lunam. et mare in simili. et ita sperma vtriusqꝫ sexus. Vnde potest eius augere. requirit exitum Sciēdū qꝫ mulier multo habūdās mēstruo pauco abūdat spermate ⁊ ideo non curat de coitu. et econtrario.

Signa mulieris calide nature ⁊ que coit li-ter Capitulum quartum

Signa aūt calide mulieris et que libē ter coit sunt ista. Iuuētus: cōpletis ānis duodecī: sit ad minus semel corrupta: mā mas habēs paruas: ⁊ illas cōueniēt plenas et duras. barbuta in locis cōsuetis et pilosa. Vt in cruribus et pectine et assellijs Cuius pili sīt grossi ⁊ asperi. capilli crispi ⁊ curti. audax

in lingua. in loquendo vox subtilis et alta. i aio supba. alteri crudelis et non bene pia val de curialis receptu et factione seruitij oibus psonis. et precipue notis et amicis. boni colo ris i facie. recta i hasta. macra in carne plus q crassa: ebriosa Talis ei mulier sep rqrit coitu: et coplet in actu suu desiderium. pauco abudat mestruo: et quandoqz non est exitus eius omni mese. vt ceteris. ymo trasit vnus me sis et plus: vt duo vel tres: sz casu i grauida tur. paucu habet hec mulier lac: et e fortis gra uida et non grauida. Caro eius non sic fetet i sudado Vt cotrarie mulieres: catat libenter. circuit loca: et delectatur solacijs et ornatibus suis: si ea potest habere

Signa mulieris frigide nature. et que no libenter coit Cap. v.

Igna vero frigide mulieris et que no libenter coit sunt ista: nimia pueritia: mame grades et proprie molles. nuditas pi loru in locis que solent eis abudare. capilli lo gi multi et extensi cito crescetes. de facili pauida. i loquedo cotra alteru no est audax. facile

credit oia q̄ audit. et io͂ quertitur cito ad bo:
nū et ad malū. ē cōdolēs alterius miserie ac
pia futiens mīo. desideriū cōplet. carnes hz
vndiqz molles. in flatu loquendo est debil᷑ et
omi mēbro ꝑsone. multo abūdat menstruo
et ei discurrit oī mēse ad īstar maris ꝑ lunā
plus tendit ad pīguedinē q̄ȝ ad macredinē
in facie ē pallida vel sine colore. cito īgrauida
tur: et grauē hēt portatū plus et minꝰ scdz
virtutē ēbriōis: post ꝑtū multo lacte abū
dat. Signa aūt grauidatiōis in mulīe sūt
ista et multa. vt ē trāsmutatio stomachi cef
satio mēstrū etc. Ideo debilitatur et trāsmu
tatur ī aliquo a statu priore. ꝑ eo q̄ȝ meatꝰ
purgatiōis sunt īpediti. et mēstrua ī ventre
multiplicantur Ad īpregnandū valet añ
coniūctionē fleubothomia pedum. mūdicies
matricis: et similiter si se excuset de coitu loq̄:
la. et hoc facit sepe ingeniose: ne videatur esse
impia. etiā ꝑpter vēcūdiam citius impgna:
tur puella q̄ȝ femina matura ꝑpter tenerita
tē suorū humorū. qz facilꝰ cōmiscētur. et cō
uertūtur in corruptionē. cuius exēplū est in
plātis

plātis nouellis arborū. et mulier pua cū ma
iori pit dolore q̄ magna. et debilis q̄ fortis. et
frigida q̄ calida: et piguis q̄ macra Forma
aūt pedū significat conditionē vulue late et
stricte ex qua fit partus

Diuisio capituli Capi. vi.

Voniā mulieres nō hn̄t in se tm̄ calo-
rem īnatū. quo malos humores ī eis
abūdātes valeāt desiccare. neq3 possunt pati.
tm̄ laborē neq3 tam fortiter vt faciūt viri. i
deo sūt eis debiliores in oī virtute et ope. et
maxīe cū ɔplēt suū coitū Sciēdū q̄ natura
ob hoc sibi tribuit qddam purgamētū. qd flos
noīatur ī vulgari. et mēstruū ī scripturā. hūc
āt huōrē virtꝰ nature eiecit ab eis oī mēse
a .xij. āno. in ātea vs3 ad annos xl. vel .l. ad
plus. nisi sit grauide vel lactātes. aut eis cā
īteruemiat q̄ strīgatur vel nisi naturāliter sit
q̄si hermaphrodita: vel minus calide nature
vn̄ mulieres postq̄ sunt ɔplete etatis mūdā
tur p menstruū vel coitū vel p sudorē vt rusti
cane Vn̄ si que viri sepe virga coeāt vel vir
ga sicci. vt quedā vidue et moniales et cete
ra fiunt macre et in facie liuide

Sciendū q̄ plꝰ nocet eis vna expeditio co
itus q̄ȝ septē viro sed si raro coeant vel non
et bene fluxū purgentur cito īcrassātur. nisi
semīs faciāt laborare. vel ieiunijs. et ideo ali
quātulū concupiscūt coitū causa caloris na
turalis multiplicando semen sed si bene vi-
uāt cibis et potib9. et nō grauiter fatigētur
īndigētes coitu. Vt vidue morbide ⁊ quedā
monache et recluse. facile infirmātur. et effici-
untur liuide et reumatice. et misere viuūt in
statu sui corporis hoc ignorātes. et de hoc me
deci non sp̄ bene ꝑpendūt: et est magnus de-
fectus in eis solo errore. Sed cū non sit si
bi iustū talia explorare cōsulere debēt iuxta
honestatē in comedendo vel abstinendo. et q̄
parū comedāt. vinū tempēt: se multū fati-
gent. et non stēt ociose. aut in orōne nimia.
et eāt p loca hinc illuc. Vn̄ p hāc viā cessāt
temptatiōes carnis et humores supflui Si
vero mulier fluxū patiatur ⁊ vir eā cognoscat
facile sibi virga viciatur. vt paꝫ in adolescē
tulis. q̄ hoc ignorātes viciātur quādoq̄ꝫ vir
ga qnq̄ꝫ lepra Et si mulier tūc cōcipiat cō-
ceptus

ceptus efficietur viciosus defectu membri vt digiti vel virtute visus &c. De flore mulieris est vt arboris. quoniam fructum non portat nisi prius florescat Motus vero menstrui est secundum lunam: spermatis vero secundum solem. et donec mulier abundet flore sic potest concipere sicut vir quod semine virgam erectat. et sicut multis causis contingit fluxus fructus ab arbore. ita potest constrictura Unde pro vtraque causa solet mulier grauiter infirmari. et ideo valet exitus sanguinis de naso et de vulua &c. Dicit enim. Hippocrates quod mulier non potest concipere propter nimiam gracilitatem et macredinem & propter nimiam pinguedinem Causa est quia ex vtroque casu osmatricis est strictum. strictura cuius semen non intrat recipere Constantinus vult quod mulier habens vuluam nimis paruam: que cognoscitur forma pedum non coeat. ne partu pereat impregnata. Sed quia sunt quedam mulieres sanitatem percipientes frequenti coitu. Velquedam viri dicimus quod omnino coeant licite a porrent secum iaspidem vel thopazion. &c. Vel vitam faciant regularem. De embrione dicimus quod est similis fructu. qui adhuc pendet in arbore:

q̄m dū est tener in ramo cadit leui occasiōe
et pditur: sed quando plus crescit firmior ef
ficitur obstās vicijs. quibꝫ cadat. cū autē ē
maturatus vt pirū et ficus cadit. et ita ē de
embrione creato. quia donec non est bn̄ liga
tus in loco sue sedis facile cadit siue p saltū.
siue p ballum. et cetera Vnde circa principi
um sui ortus et circa finem sue natiuitatis
facile cadit: ī medio vero horū duorū tēpm
non ita leuiter cadit. Tēpus vero piculi ē p̄
mꝰ mensis secūdꝰ septimꝰ octauꝰ nonꝰ. de
p̄mo mense dicimus ꝓpter temeritatē noui
tatis. et de secūdis ꝓpter natiuitatem Hipo
cras dixit ꝙ femina pregnās an̄ mēse octa
uū nec post septimū fleubot homet ur. ꝫ m̄se
q̄nto et sexto secure si ei sit necessaria: verum
est ꝙ cū timore fiendū est. et paucus sāguis
debet extrahi. et tutius ē se abstīere Hō nō
debet dicere studiose corā pregnāte. et preci-
pue puella. xx. annorū aliqua q̄ ipsa cupiat
ardenter. nec ex eis valeat habere Cū iā mul
te muliēs pdiderit embrionē. Et sciēdū est
ꝙ appetitus eius transfertur ī embrionē Et
ideo

ideo p vtroq; tacendu est. Si vero mulier q
uidam oio glicit comedere cretã vel carbonẽ
&c. ne sibi sit piculũ edat modicũ p mediti-
na vtatur ciceribꝫ assatis fabis &c. Cũ vero
pregnans appropinquauerit ptui: et timeat
cã motus dolorũ vtatur balneis. et ũgat se
oleo oliue. & pedes oleo rosato si ĩflauerit eos
vel aceto aqua debilitato. He fatue volunta
tes vt carbonis calcine. &c. plus ɔtingũt in
prima grauidatiõe & secũda q̃ postea Si pg
nãs quãdoq; pdat sanguinẽ ore vel naso vel
de subtus signũ ẽ q fetus est nimis debilis &
ĩ piculo cũ ñ possit recipe solitum nutrimẽtũ
q̃uis humores sit multiplicati in vetre pg-
nãtis Et cũ fluxus cõtingat ex frigiditate
sibi subueniẽdũ est cibis calidis et siccis na
tura ĩ pmo gradu vel ĩ secũdo. aut cibis ca-
lide et humide nature. vt zinzibere. cimino.
carnibꝫ recentibꝫ. vt galliarũ. iute petrocili
orũ. lacte amigdolarũ. ouis sorbilibꝫ. ciceribꝫ
fractis. odoribꝫ musci & thuris. & hmoi Pre
gnantiũ q̃dã facile pturiunt: vt bene sane et
habẽtes os vulue latum: matricẽ magnã:

et que sunt plus macre q̄ crasse Grauiter vero pturiūt multū puelle. infirme. crasse. et debiles hab̄ētes os vulue strictū

Secūda diuisio cap̄i. Ca. vij.

Tem dicimꝰ de coitu virtuoso ꝛ de generatione creature q̄ vir non debet coisse recenter neqꝫ mulier spacio octo dierum Sciendū est q̄ quāto magis spma vtriusꝫ fuerit seruatū. tāto ꝛ pductū. et si idē spma ex bonis cibis fuerit generatū tanto magis erit digestū et viscosum ac virtute plē̄ In gcipiēdo vero mulier nō debet esse plena florībꝰ neqꝫ oīno vacua: sꝫ nouiter mūdata. ita q̄ matrix sit aliquātulū mūda Et qm̄ vir effundit sem̄ ꝛ ipā suū. ut ābo seīa misceantur et cum pueñerit ad pūctū exitus anū teneat eleuatum suo posse procedendo studiose. versus illam partem cuiꝰ generatiōis glisčit concipe. memorando alicuius formosi. et semen bene discurrat in cellulam matricis per longum: vt embrio recipiat formam laudabilis longitudinis Completo menstruo. oportet vt mulier confestim iaceat super

illud latus: in quo recepit semē: et multū re pauset: nec vuluam abstergat itrīsecꝰ. nec motū sui faciat: nec vrinā effūdat. nec se eleuet de lecto ea die fingens se dolere caput ⁊c̄ Vel ad minꝰ in eo latere dormiat tres horas et si non poterit dormiē sic iaceat calida quā do aūt de lecto surgere voluerit: plane se moueat. et suauiter vadat: et oīa faciat. a cursu in ea die se abstineat a saltu. ab alio coitu a quassatione. a multo cibo et potu. Cibus eiꝰ sit suauis et bonus et bene coctus post prā diū dormiat aliq̄ntulū stās coopta vt sit calida nec possit recipe frigus. nec se pmittat cognoscere a viro p septē dies vel amplius ne cella reseretur In latere dextero dicimꝰ ꝙ masculus concipitur. ⁊ in sinistro femina. vt q̄dā volūt. nos vero dicimꝰ ꝙ latus n̄ facit ex toto sed semē testiculi. quia de dextero exit masculus: et de sinistro femina. Verum est ꝙ cōplexio lateris ꝑficit generationi. et cū semē exit de testiculo dextero sentitur maior dulcedo q̄ꝫ de sinistro. ⁊ quod predicta sint vera iā ꝓbatū est milies. q̄ habebāt tm̄ vnū testiculū

q̄m illi q̄ habent testiculū dextrū concipiunt masculos. et habentes sistros cōcipiūt fe̅ias Sciendū q̄ in hora effusionis est totū iudi‑ ciū cōstellatiōis cōcepti licet sit occultū astr ologo Vnde mulier debet notare mēsem diē ⁊ horā bono arbitrio qn̄ coit coitu generatio nis: et tunc esset iudicium facile. Generale ē q̄ cōceptus nō cessat ex toto a prole Vn̄ dix it Pāphilus Sepe solet filiꝰ simil̄ eē pa̅t̄i. i. pprio semī. Et alius dixit Fructibꝰ ipā sui quesit dignoscitur arbor Insup dicimꝰ q̄ si cut est impossibile q̄ hō vnū pedē teneat ī ter ra et aliū in celo. ita īpossibile q̄ puer natus sit similis suo genitori oīno figura corpali ꝟ moribꝰ Siq̄s vero hijs duobꝰ careat ē s ma gis ꝟ minꝰ. oīno nō ē generatus ab eo q̄ nu trit et tenet ꝓ filio q̄ꝙ cognouerit mr̄ē ꝫ Nā de vno puteo multi possunt aquam haurire. Qui vero posuit semē in cōceptu illum plus amat. et ille plus sibi similatur tp̄e discretio nis. Et est regula generalis q̄ filij quodam mō plꝰ mr̄isant q̄ p̄risant Vnde regula ge‑ neralis est q̄ quāto plus vterq̄ȝ se abstinet a

coitu

coitu tanto citius generat postea coiens. Ut pz i illis q se diu seruauerut. qr vir veies ad vxore cito ea grauidat Et est notandu q si semen sit multu: et intret i oes cellulas matricis. & ibi debito conseruetur. septe filij generantur. & septimus e hermafrodita. s. q i medio generatur. & plus septe no sperat hre in Uno partu.

Tercia diuisio capituli Forma mulieris in matrice Ca. viij. & ix.

Ciendu est ite q in pmis sex diebus post coitu generatm semie diffuso in loco vaslitudis matricis. cuius hec est forma scdm dispositionem diuie potetie fit tq lac coagulatu siue butiru. postea i tbus dieb9 seqetib9 remouetur a qualitate pfati lactis et fit tq sagius in sex dieb9 seqetib9 ille sanguis coagulatur & duescit multu. & fit pue qatitatis. vt pla rotuda. postea i xij. dieb9 seqetib9 formantur mebra pncipalia. que sunt quatuor. s. cor cerebrum epar & testiculi. postea in tribus dieb9 cetera mebra geneantur. et geneata discernuntur i tota massa pq ea i sex dieb9 seqetib9 caput distiguitur a

spatulis formans facie super genua. et cor et
epar et testiculi cum suis ppinqtatibus. fecer
nut. postea in qu atuor diebus sequentibus
queqz membra totiq corpis suam habet pfec
tionem coniunctim et separatim. Ut natura re
quirit Et sic tota creatura in tempe diffini-
to dierum suam habz essentiam: qua ad pfectio-
ne sui debz habere. confestim vita ppetua re-
cipiens id est aiam Biuete deo creatori simi
le Et hoc totu patz ex Biro per hec tria metra
Tres in lacte dies tres sunt i sanguie trini
Bisseni carnem. terseni mebra figurant
Post qdraginta dies Bita capit hic aiamz
Cu predictu germen sic se habeat. est paruis
simu plus formica et pucto qd e in massa. de
qua infinite concreantur. vt oua cacrulorum
maris De concreatione femine ita dicimq
q ipsa perficitur in .lxx. diebus ad plus: et
in .lxB. ad minus. Unde corpore prefato eiq
de datur ei aia rationalis a deo suo creatore
cui est tota similis. et que non est antiqua. sz
noua: vt pbatur per augustinu. vn sicut cor
pus est nouit creatu et aia est nouit creata
et in

et in humano corpore locatur. tamen in alio nunq̄ Dat enim deus aīam nouā et liberā corpori nouo tāq̄ pater suo filio tabulā nouā: politā et īmaculatā. vt cū ea addiscat et sup eā doctrinā exēplo vnius mgrī vel multorū habeat etiā dictus puer potestatē faciēdi de tabula q̄cq̄d voluerit boni et mali. i. tenendi mundā et maculandi et lauādi. quod tēpus ei durat donec addidicerit. et nolēdo addiscere sibi auferatur a pre. Ita ē de anima nouiter data corpi nouo. quia est quodāmō in potestate ipsius et cura: obligata est corpori nouo cū qua. et p quā idem corpus pōt mereri laudem bene operandi: quo expectat benedictionem eterni patris et beniuolentiam angelorū etc. Similiter potest mereri vituperiū male operandi. q° expectat maledictionē eterni patris et maliuolētiā angelorū et scōrū et cetera. Vnde a deo repellitur quodāmō furoris ira cadens in manus inimicorū sui. q̄ sunt predicatores aīarū fallentiā et nō obſuātiū mandata solius dei. Si queratur cur infans plene non loq̄tur et nō videt q̄ cito ē natus

Vt postea tpe pcedente. cū aīa sit perfecta in corpore. respōdemus φ due sunt cause. pri-
ma est originale peccatum ade. secūda ē cul-
pa corpis et non eiusdem aīme: cū corpꝰ nō
sit pfcm̄ nisi scd̄m tempꝰ. et nō scd̄m natu-
rā. Vnde crescente corpe anima viua se vir-
tutibꝰ manifestat. De proprietate āt aīe sa-
tis pdcm̄ est in proprio libro circa pncipium
quarte distinctionis. caᵒ. aīo aīas

De notitia natiuitatis puerorū. s. quā do
pueri nati euadūt et qn̄ nō. Ca. x.

E natiuitate infantiū dicimꝰ φ postφ
sunt ↄcepti aut nascūtur viui q̄ mor-
iuntur anteφ nascantur vel nascendo. Vnde
ī natiuitate multa scitur opatio mēē ppter
opationē planetarū. dispositiōe quorū īferi-
ora multipliciter disponūtur. Et ob hoc dici
mꝰ. cum luna in septimo mēse multū hume
ctet duriciā humorū: que tenet quelibet ēbri
onē in vētre mulieris facta teneritate illi hu
mores descēdūt īferiꝰ. Vt supiꝰ exit fex illo
rū: qui steterūt ī matrice per os vulue. q̄ cū
ēbrione vel post exitū; qd̄ totum fit opatiōe
lune:

lune: que regit oēm hoīem et feminā. Quare opāte luna ī artificiosa natura. fetus exit so licite de renibꝫ pueniēs ad lucē tpalitatis. ū de dicimꝰ ꝙ fiꝰs nascatur ante septimū mſē penitus nō euadit. eo ꝙ omēs planete n̄ sūt opati suam ppřietatē iuxta cursū lune. Sꝫ vt ratio singulorū plenius habeatur dicēꝰ de vnoquoqꝫ mense. vt infra patebit.

Si nascatur ī pͦ. mense nichil exit nisi humor cōmixtus multa varietate ꝯgelatiōisꝙ busdā filis eo ꝙ tūc regnat saturnꝰ. quo coagulatur totū qđ ex luna fuit liqđū.

Si nascatur ī ijͦ. mēse sāguis frustatū exit eo ꝙ tūc iupit̄ regnat et dn̄atur. opatiōe cuiꝰ humor aqueꝰ iā ꝯuersus erat ī sāguīēꝫ et in multa mēbra licet nō sint sic fortia. ꝙ tota creatura possit haberi solida.

Si nascatur in zͦ. mēse raro ꝙ nascatur viuꝰ ppter sui teneritatē cū ex facili laceretur ī vētre nec hēat iā viam sui licet hēat vitam Suffocatur etiā nimio calorē p eo ꝙ ī eo mēse dn̄atur ei mars vnde est pugꝰ crancꝰlꝰ

Si nascatur in quarto mēse inexit viuꝰ ꝙ si viuꝰ statim moritur ppter sui teneritatē

et nimiũ calorẽ solis. qui tunc regnat illi.

Si nascatur in q̃nto mense licet viuꝰ quã doqꝫ exeat non euadit ꝓpter dn̄iũ veneris. q̃ est planeta in generẽ femino. et in virtute debilis Si nascatur in sexto mense n̄ euadit ꝓpter dn̄iũ mercurij: q̃ est planeta cõis virtutis. vñ cũ separatur a venere. et sit in coniunctione cũ luna que ẽ deterior eo non potest euadere

Si nascatur in septimo mẽse bene euadit et potest euadere. ꝓp ter dn̄iũ lune. cum per eius regimen sit ordo offitiorũ a planetis ꝯpletis in tali creatura. Cõpleto quidẽ ordie operationis. vij. planetarũ que fit ĩ fine. vij mẽsis aut embrio nascitur et euadit. aut si nõ nascitur predicti planete incipiũt regnare in creatura ordine ꝑtaxato.

Sciendũ est ꝙ sicut in primo mẽse regnat Saturnus in genere ꝛc̃. in octauo m̃se iterũ regnat ꝛc̃ Si nascatur ĩ octauo mẽse natus nõ euadit licet nascatur viuꝰ congrue. fortis: et hoc est ꝓpter dn̄iũ saturni q̃ tunc regnat. et qui sua frigiditate ĩfrigidat eũ. et

claudit

claudit non valentem surgere in aiam. vn non viuit vltra die octauu

Si nascatur in nono mense bene euadit secundu cursum nature. eo q tuc regnat iupiter qui est planeta pius et bone complexionis.

Si nascatur i decimo mese bene euadit. qr tuc regnat mars. et ex suo calore oplexione eius cofirmat in meliq. cu iueniat creatura bene copleta et determinata Jte e notandu e q ppter illud mestruu. qd miscetur cu diffuso semie conceptiois in cellula matricis oportet de necessitate q qlibet ho natus temp stiue aut tarde habeat quattuor passiones ieuitabiles .s. variolas .stucolas. fersas. et scabie humida vel sicca Et sciedu est q mestruu e ita necessariu ad concipiendu velut alume tincture. et nisi sit aliqd de illo in cellula. vbi sit coceptio generatio no valet. vn si creatura nascatur et diu viuat natualiter purgatur ab illa imundicia Sciedu est q si eat fluxus quando erat facta oceptio et de menstruo nimis in cellula. creatura concipitur viciata i plus aut minq. et tunc vir se debet abstin

nere a coitu. et mulier debet ei resistere cum sagacitate Cursus autē huius mēstrui ē quādo luna est media siue rotunda. et iste fluxus quādoqꝫ perseuerat vno die. quādoqꝫ duobus. quādoqꝫ tribus vel quinqꝫ ad plus scdm cursū lune et conditiōis quātitatis viciorū humorū

Et sciendū quod iudei naturaliter patiūtur fluxū sāguinis per virgā scdm lunā quibusdā guttis vt mulieres. De mēstruo possūt fieri multa maleficia et de spermate et de capillis pilis et de sanguine et vestigijs pedū in puluere et limo. Item sciendū est quod si de mēstruo satis fuerit in conceptione. ipā creatura ī sua vita satis hēbit de predictis quatuor passionibus. et ecōtrario. Sciēdū quod vnaqueqꝫ passio illarū ē purgamētū humorū illorū. quibus effectum habuit materia pmitiua. vn̄ variole sicut et scurole etc. significāt purgamētū sui electi

Sciendum ē quod donec īfans ē in vētre matris viuit de menstruo. s. se pascit de illo. nec recipit suū alimētū per os suū sed per vmbilicū. Vnde ista ē cā quare mēstruū nō discurrit omi mēse solito: quia efficitur cibus embrioni. et hēt decursū ī

stercus

stercus genitricis. Et hoc sufficiēter appet p mulierē lactātem & p puerū nascentē. quia mulier lactans nō patitur menstruū. nisi p causam. īmo mēstruū conuertitur in lac: et quādoq3 inciditur ligamen infantis ab ūbili co q̄nq3 recipitur in eo cibq. quē mater eo die comedit Nato infante naturaliter nutritur lacte: donec est fortior: & manēte virgine in tactu pirule nasi dignoscitur: quia cartilago ē solida & cū ē semē corruptus ei sētitur p tibq De modo nascentis infantis & de vētre matris eiq Ca. xi

E exitu infantis ita dicimq q vterq3 exit foras p os vulue: tamen pus cū capite si sit bene sanq Sciēdū ē q masculus nascitur supinus: et si aliqua vice teneatur i aqua balnei et moriatur moritur ore īferiq & fēia nascitur n̄ supīa sed cū ore inferiq. et si aliqua vice moriatur in aq̄ moritur oē supīa. Nascitur eciā prius cū capite q̄ alibz eo q ē sibi quidā ītroitq ad vitā tpalē. vt videat mūdū & eū ggnoscat miserijs plenū. & suum defectum. & q p se nichil potest facere. et cum est mortuus naturaliter portatur

cũ pedibꝫ ante ad fossã in signũ sui exitus ⁊
sicut ꝑ caput mũdũ intrauit. ita ꝑ pedes ex
trahitur suũ finẽ videns. Sed si aliter na
scatur. vt ꝑ̇us exeat pes vel manꝰ. ⁊c̃ vix e
uadit. ⁊ potius moritur subito q̃ꝫ euadit. ⁊
mr̃ eiꝰ dolorẽs ⁊ mortis ꝑicula patitur. Sꝫ si
infans versetur in vẽtre. raro ꝯtingit q̢ mu
lier euadat de illo partu q̃n moriatur. Et ob
hoc tutũ est habere bonã obstetricẽ. que ꝑ suã
scientiã sciat succurrere mulieri parturiẽti cũ
tãto ꝑiculo. Nascitur vir cũ facie versus terrã
eo q̢ prior fuit nocẽs q̃ꝫ cito exiuit de manu
dei: vir natus voce clãt. Oa. Fe[m]ia vero Oe.
quasi masculus dicat o Adã q̃re peccasti qr
ꝑ te patior miseriã infinitã. et femina dicat ĩ
suo lamẽtabili cantu o Eua q̃re peccasti: nã
tuo peccato sũ passura miserabilẽ vitã ĩ hoc
mundo. Si aũt vis scire quõ ĩfans possit
exire de vtero genitricis: cũ sit grandis diffe
rentia int̃ creaturã ⁊ ianuã de qua exit. dici
mꝰ aspice lapidẽ q̄ vno ictu oculi cũ ꝓicitur
in aquã fontis vel fluminis ⁊c̃. exit ab ea q̄m̃
visione oculorũ cõprehendi nõ põt aperitio
aque

aque neq; clausura. et sic ppter lapidē ipsa
aqua non aliter mouetur de suo loco siue sta
tu Simile est etiā de coagulatione sal̄ ꝛ. d
exitu graminis herbe. cuius effectus nequit
finaliter cōprehendi Item dicimꝰ ꝙ infans
si nascitur rōnabiliter eū consequi debet secū
dina. i. illa pellis in qua stetit inuolutus ve
luti manet vitellū oui in pellicula tenuissīa.
causa cuius non dispargitur. ꝛ tamē ē in te
sta. Hec aūt secūdina cum est multum gros
sa nō facile partu dirūpitur et ideo infās di
citur natus veste Sed cū est subtilis penitus
laceratur. et cruore tegitur Sciendū est ꝙ si
infante nato mulier bene purgetur pmanz
sana: ꝛ ecōtrario: nec ē mulier aptior ad ī
pregnādū ꝗ̄ post pregnationē partus. que
ꝗ̄ cito fluxu purgata leuat se de lecto et pōt
ire p domū. Solet enī purgari hinc ad. v.
vel vij. aut ix. dies ad plꝰ. ꝛ donec n̄ ē pur:
gata doloribꝫ affligitur Sed si vltra ix. di
em differtur purgaº ī piculo cadit egtudīs
qua male grauatur. et cito īcurrit ad mortē
Vn̄ debet bonis cibis refiā: et calida teneri:

ne frigus recipiat. quo mater solet suffocari
et malignari. Valet sibi stuffe. quia faciunt
cessare dolores. et humores citius desiccatur.
Purgamētū vero parturiētis occultatur vi:
ris et pueris: ne sit eis horror. qr sanguis est
Vnde ab obstetrice abscōditur in latēti loco
domus. Vt sub pede schalarū vel post hostiū
in obscuro Si enim sciretur a viris q̄d tur
piū femīa gerit eam taliter hrēnt fastidio q̄
eā tāgere nollēt. et generatio filiorū sepe ces:
saret Itē si p̄turiēs nō bn̄ purgatur illud
qd tūc remanet īdurescit ad īstar frusti car
nis. s. de die ī diē. quo frusto mulier se credit
nō diu ingrauidatā. cū habeat in se conditi
oēs īpregnationes appetitu et ventris ↄfla
tiōe donec veniat ad terminum p̄tus presto:
lati. et cum recipiat quasi omnia signa p̄tus
afflictione tamē nichil parit: et tunc patet e:
g̃tudo nisi sibi succurratur beneficio vtil' me
dicine. Si queratur cur mulier non est bar:
buta sicut vir. dicimus q̄ cum vtriusq3 cibis
et potibus naturaliter abūdet multis humo:
ribus natura eos depellit hoc modo. quoniā
in mu

in muliere ɔsumitur incremento capillorū ⁊ fluxu menstruorū Et in viro p augmētū capillorū ⁊ barbe Unde illi humores q̄ cōutuntur in menstruum efficiuntur pili barbe ī viro. et ecōtrario. Sciendum est q̄ pili mulieris sunt frigidi et humidi. et ideo suo pōdere non possunt plus ascendere q̄ ad mamas ī q̄bꝰ cōuertuntur male Capilli vero viri sūt calidi et sicci. et ideo eorū leuitate ascēdūt p quosdam meatꝰ vsq̄ ad fauces. et ibi exeūt fauces porosas siue poros vt fumꝰ de foraminibꝰ camini

De rebus que nocent Embrioni et mulieri grauide Cap. xij.

Multa sunt que nocent embrioni ⁊ nō genitrici. et ecōuerso. et quedā vtriq̄. Unde volētes hoc pādere documētū dicimus q̄ herba papauer et eius semen nocet vtriq̄ Causa est quia in ducunt sōnū vtriq̄. ⁊ herba tigit pellē ēbriōis. macula eꝰ nūq̄ recedit Sciēdū q̄ papauer et rosula cādida faciunt maculā cādidā. et rubea rubeā. vn̄ p̄gnans in cibo nō vtatur. ne infans sit somnolentus

vel maculatus. Caro leporis et leonis nocēt multū embrioni: qꝛ ille semꝑ apertis oculis dormit et hic similiter. acetū nocet: et sulzus .i. neruī pedum bouū: et lac: et cucumer: eo qꝫ nimis inducunt frigiditatem. vn̄ portat vtrīqꝫ periculū Cuminū ⁊ zafranū nocēt ēbrioni: ⁊ suam tingūt pellem in pallidū calorē Cepe allea: lactuce et anetū nocent embrioni. quia ex eis ꝑdit visū Mel ⁊ alleū .i. radix magis ī cortice nocēt embrioni. qꝛ viciatur coniunctione digitorū manꝰ ⁊c̄. Tarde nascuntur dentes. et eos cito ꝑdit. Basilicum absintiū sal et piper nocent embrioni. quia ex eis erit carne siccus: ⁊ efficitur leprosus nimio calore: ⁊ habebit breues vngues. Vinū purum ei nocꝫ ꝓpter epilensiā Caro porce ouis ⁊ anguille ꝓpter guttas in medullis ossiū et bauas ī ore. Caro salita et caseꝰ rusticus ⁊ suffrictus ei nocent. qꝛ ex eis fit siccus ī carne Et gluto ysopꝰ carica carica pignolū offa. in vino nō multū. potēte iuuāt embrionē. et matricē. qꝛ reddūt piguē et ī facie colorē.

salua

faluia mēta feniculū petrofiliū valēt vtriqꝫ. quia generāt bonū flatū Saturegia pulegium et borago interficiūt embrionē Fumus cādele extīcte ⁊ lucerne. fub tellariū fulphuris ⁊ argenti viui interficiunt ēbrionē ⁊ nocent cerebro mulieris Cū vero embrio fe mouet habens capillos preftet ex illis dolorem mulieri in ventre feu puncturas. Item sciēdum eft ꝙ fcdm oīm humorum quātitatē: tātpis q̄ꝑ pſone coeuntis fit ꝯceptio cōplexionata vt ait Galienꝰ in microtegni

De conditione lactis et lactantis et de īfante lactente Cap. xiij.

Ictum eft fupra ꝙ mēftruum certa ꝯditione conuertitur in lac habens terminum fui afcenfus in mammas pectoris ⁊ exitum ꝑ poros capillorum. q̄ vero multiplicāt lac ⁊ obſuāt ꝓter ꝑtū funt multa. ficut potus aque frigide: vt paz in paupculis mulieribꝰ. brodium epuli herbarū: et cibi pafte. laganearū: puluis criftalli. et fem̄ fenugreci amifi: aneti: et dormire: et ꝯtinuatio lactationis: carnes recētes. vinū bene lͣphatū etc̄.

Similiter sunt queda lac desiccātia. sicut vi
nū purū fortis potētie. nimia vigilatio noc
tis: participatio in cibo et potu cū alia lactāte
pipatū forte. rosmarinꝰ. sal: caro salita. pa
nis siccus: caseus: īpregnatio. nimia tristici
a: acetū ꝛc. Sciēdū ē ꝙ lac est meliꝰ ꝛ pe
ius scdm naturam eorū ꝗbꝰ generatur. ubi
grā Nutribiliꝰ ē ex brodio cibi paste ꝙ ex a
ꝗ pura ꝛc. Lac mulieris nigre ꝛ brune est
meliꝰ sēp illo mulieris albe et rubee: nec est
lac utiliꝰ infanti lacte sue gēitricis. ꝛ īfans
citiꝰ crescit et meliꝰ informatur cibis bonis:
ꝙ malis: et naturalit̄ imitatur vestigia mo
ralitatis lactantis: vt patet ꝑ illū ꝗ diu nut̄
tus est lacte porce. et per illū ꝗ dudum lacta
uit caprā. ꝛc. qm̄ prior libenter ītrabat vesti
tus in limū. ꝛ comedebat ut porcus. Alter i
bat saltim et libenter comedebat plātas. Ille
qui diu lactauit nutricem fistulosā. fuit etiā ī
cōsimili parte sui fistulosus. Lac pregnātis
est quasi virus infanti. cum faciat eū cito ī
flatū vel senectā intrare. Unde bene cauēdū
ē cui nutrici detur infans ad lactandū ꝓpt̄
tanta

tanta pericula que occurrunt.

De dispositione filiorũ ad pntes et econuerso. et de lactato ad nutricem nõ propriã matrem Ca. xiiij.

Uia nascentiũ quidã. studio malignitur. et si natuãliter sic maligni studio in bonũ reformantur per causam. Volumqȝ de singulis aliqua pertractare. Unde sciẽdũ est ꝙ quidã semel nascitur vt hõ et bos. quidã bis vt auis et maior pars pisciũ. et q̃dã ter: vt multiplex genꝰ auiculorũ. velut apes et papiliones. Pullus vero bis nascitur. s. p̃mo ouũ: postea pullus ⁊c̃ Itẽ a'aliũ q̃dã generãtur coitu: vt hõ et bos. ⁊ quedã sine coitu: vt ãguilla: cãcer scorpio ⁊c̃ Musca vero ⁊ rana coeũt sed nichil gignũt Itẽ nascẽtiũ oĩum quidam nascitur viuꝰ. et viuit vt homo et bos. quidam mortuus: vt vrsꝰ. quidam ĩ frustrum carnis: vt leo. q̃dam cecus: vt canis. quidam potẽs: vt q̃lia ⁊ maior pars animalium: et quidam impotens: vt homo. Sciendum est ꝙ sanguis canum et infantium a bimatu et infra absqȝ dubio

liberat septa per balneum aque calide factu
De amore vero nutrientis ad nutritu et nu-
tri ad nutricem ita dicimus quod infans qui nutri
tur in propria domo et principaliter a matre
plus amatur a parentibus et ipse plus amat eos.
quam qui nutritur extra domu vel ab extranea nu
trice Quid facit hoc: lac labor et usus. Unde qui
bene nutritur in domo et a matre plus matrem
diligit omni tempore. sed qui extra domu nutri-
tur diu reductus in domu est quasi extrane
us respectu alterius. tamen plus et minus se
cundu locu propinquu et longinquum. Et super
hoc dixit quidam et bene. Qui procul est o-
culis procul est a lumine cordis Cur parentes
plus ament filium quam filius parentes Respon
deo quia filius est caro et sanguis parentu. sed non
econuerso. Unde illi habent pignus in eo. et
non ipse in eis. Cur genitrix plus ardenter
diligit filium quam pater. et condolet illius passi
one ei reddens facta offensa Respondeo quia
in eo plus habet carnem et sanguinem plus et
diutius conseruavit societate et amicitia. cu
eo portatione in ventre et extra ac nutritioe
lactis

lactis et cetera Cur pater plus amat filiū
ꝙ mater. respondeo quia semen viri plus fu
it in eo. ⁊ eidē pri est similior ꝙ matri
Cur pater et mater non tam firmiter seruāt
guerrā filio et diu sicut filiꝰ facit cōtra eos
Rn̄deo quia eorū ē caro et sāguis. et non e
uerso. vnde cū diu sint vsi illo vsu et tracta-
tu et nutrimento sui laboris ⁊ in tantū com
modatū ideo cōtingit Cur parentes amēt
plus pͥmū ꝙ ceteros. Rn̄deo quia nouus est.
et nisi esset naturale ꝙ parui sic amarentur.
multi perirent Cur cōiugales plus amēt
vnicū filiū ꝙ quādo habent plures. Rn̄deo q̄
a suū pignus habēt in eo. et cū in eo nō ha-
beant ampliꝰ eo ideo contingit Cur auus
et auia plus ceteris propiq̄s sic diligūt ne-
potes. respōdeo qꝛ ipsi sunt radices germis
huius: vnde vident recuperatum ⁊ renouatū
quod pditum erat et ātiquatū Cur q̄dam
coniugales ita se diligunt ardenter cum sit
de extraneo sanguie. Rn̄deo qꝛ in cōplexiōe
sunt similes. vt ambo sanguinei. ⁊c̄. vel q̄a
se in bona dispositione coniunxerūt Cur

quidam coniugales se semper habeant odio licet ad inuicem commoretur. respondeo quod in complexione nature sunt nimis dissimiles ut unus sanguineus. alter colericus. vel se iunxerunt in mala dispositione planetarum vel maleficio herbarum sunt ligati. Cur fratres carnales. ita se diligunt licet habeant odio aliqua offensa et si quis alterum eorum offendat coram reliquus ille succurrit sibi repente. respondeo quod sunt membra unius sanguinis et una caro licet separata. Id iudicium est in sororibus. Cur propinqui parentele plus se diligunt inuicem quam extranei quamuis moretur disperse. respondeo quod virtus sanguinis non diuiditur. ut patet de frustis carnis unius animalis: quoniam ubique est eiusdem virtus Cur consanguinei ab inuicem extraneantur. respondeo quod cessauit usus videndi et seruiendi. vel offensio interuenit Cur vicinus vicinus plus amat vicinum quam longinquum cum ambo non sint de una parentele. respondeo quod sanguis est affinis unius ad alium. et propter usum se videndi et forte seruiendi Nam sanguis habet vi vultui Cur duo socij sic se diligunt. respondeo quod viuunt uno amore virtutis. quia uterque vult idem.

Id

Jd iudicium est de compatrib9 et de artifi
cib9 vni9 artis. Cur cristianus non bene
amat Saracenū et econuerso. licet vtantur
ad inuicem et sibi seruiant : respondeo quia
discordes sunt in virtute fidei. que est maior
ꝙ alteri9 antecedentis. Cur hō pl9 amat
canem ꝙ porcum et gattam ꝙ leporem et bo
uem ꝙ mulum et equum ꝙ asinum. Et ita
de ceteris. respondeo quia quem ex his aāt.
est ei plus affinis in bona virtute vs9 et ser
uicij Cur amat homo plus bestiā ꝙ lignū
vel lapidem. respondeo quia cum eo homo ha
bet affinitatem propter vitam aīalē

Cur homo plus amat lignum ꝙ lapidē :
et terram ꝙ aquam : et ignem ꝙ aerem. Res
pondeo quia magis recipit vtilitatem visibi
liter de predictis que plus amat Cur pue
ri pl9 cito ad inuicē cōgregātur et libēti9 cō
morātur ꝙuis sint diuerse plis Et ita de se
nib9 et de mascul' ꝛc̄ Et de auib9 cū auib9
ꝛ ñ ceteris aīalib9 ꝛc ꝛ ecōuerso. rn̄deo qui
a virtus etatis ī sīlitudine vīcit eos sic facē
Vn̄ dictū est omē simile appetit suū simile.

Cur frater non sic imoratur in sorore q̄ ē pulchra et delectabilis sicut in aliena. respō-deo quia soror est eadem caro et idem sāguis Vt pbatur de manu ad manū solo tactu: q̄a de tactu pprie manus nō capitur delectatio seu volūtas. et ita est de sorore et de omnibus de prole: tamen plus et minꝰ scd̄m vicinitatem linee et sensum discretionis.

Signa mulieris grauide Ca. xv.

Signa mulieris grauide sūt multa inter que aliqua dicemꝰ hoc loco. Vnde sciendū est ꝙ mulier quādo est facta pgnās. non in ea die nisi presumptione coitus facti sed anteq̄ꝫ sit vnꝰ mensis cōpletus satis pt dignosci ab ea ꝛ ab altero. quia quādoqꝫ stomacꝰ mulieris eiusdē trāsmutatur ī aliud preter solitū. Corpꝰ etiā quādoqꝫ trāsmutatur a statu in statū. Vt a recto in curuū: et a sano in non sanū gutta vel calore ꝛc̄. Nam quandoqꝫ mulier in voce fit rauca. quādoqꝫ inflatur suū crus vel coxa. et quandoqꝫ trāsmutatur a solitis moribꝰ: vt si solito erat eē humilis efficitur superba. ꝛc̄ Item diuisio

lune

lune non patitur menstruū nec in toto tem-
pore grauidatiōis nisi sit ex magno acidē-
te Quod si sic contingat aut floribꝫ abun
dat vel embrio patitur īfirmitatem Et cum is
tud cōtingit ipsa mulier credit perdere fetū
Verum est ꝙ bene est in periculo mo riendi

Oculi pregnantis diminuūtur .i. pregnā
tis oculi concauātur: cito fit fessa multo iti-
nere vel alio labore: acute intuetur Pupille
oculorū sunt clariores: albugo oculorū mal-
latur id est spissior apparet: capita mama-
rū extēdūtur: vbera cōflātur ⁊ indurescūt a
dolore. Sputus fit viscosior: et forte sputat
spissius Predicta eī signa magis ꝯtingūt
ī puella ꝙ̄ ī matura ānorū ⁊ ī ꝑori grauida-
tione ⁊ ī secūda ꝙ̄ postea Sciēdū ē ꝙ signa
ī grauida vel ī maiori parte et qr nō patitur
fluxū tēpestiue se ꝯgnoscit eē grauidam. Et
ab illo termino cōnumerat mēses. Vēt etiā
tumescit. dolorē quoqꝫ ī renibꝫ sentit: in vrina
rotūda circa fundū apparet ẏpostasis. ea dē
vt nebula carpia vel vt bōbix Et oīo macri
or ꝙ̄ piguior: ⁊ ī īcessu aliquātulū grauior.
ptꝫ quartū mēsē

Signā masculi concepti in muliere gui-
da Cap.xvi.

Signa masculi cōcepti in muliere gra uida sunt ista: māma dextra fit grossior et durior paulatim id est de die in diem. Verum est q post duos menses fortius paz Et deinceps donec lactet grossior manet licet sinistra sit grossa. Unde qui hec nouit si nutricem īueniat lactantem: et videat discrete ambas māmas pōt ei tute dicere. scio quid pepisti. et notata māma ei dicat Et tunc audiētes veritatem valde mirabuntur. Volēs dicere iudicium pro maiori parte dicat. que si fuerit dextera dicat masculum: et si sinistra feminam Idem fiat in facie colorata plus solito. pellis in facie clara et munda et delectabilis: fit etiam macrior solito. ac bene comedit et bibit: leuis īcedit. ac se sentit ī pedibus nisi sit per accidens. Venter fit rotundus et in pelle extensus ac durus sentitur tactu. nec turbatur multum leui occasione. Motus in ventre fit frequens: idem de die et de nocte. Sciendum est q si mulier concipiat

masculū

masculum in sinistra parte conceptus nō est tam bone complexionis velut in dextra

Signa femine concepte in muliere grauida Ca. xvij.

Signa femine concepte in muliere grauida sunt ista. mām̄a sinistra efficitur grossior dextra plenior et durior. tamen est quodāmodo mollis ad istar pulmoīs hn̄s frustula cuiusdam duriciei in eadē. Et hoc est post tres mēses de die in diem paulatim venter fit plꝫ longus q̄ꝫ rotundꝰ: et parū extensus ac durus. in facie fit panniculosa et ī corpore pallida nisi fiat per accidens: fit eciam pinguis ī carne plus solito: cito debilitatur leui labore et in gressu viarū. et se frequenter sentit grauem: nec habet bonum appetitum edendi: debilior est et pauidior solito: occasione sputum facit viscosum: et flatus ei minoratur voce. cito perturbatur ex agitatione contrarij tibi grauē habet portatum ex feīa respectu masculi: que si cōcepit ī dextro late re. quod raro contingit. puella erit melioris complexionis. et mater se melius habebit.

et econuerso. raro etiam ei mouetur vēter

Signa probabilia quibus ad oculū ꝛ in tellectū scitur vtrum mulier sit grauida masculi vel femelle. Ca. xvij

Dicta sunt signa in genere et in specie: quibus omnis homo sagax pōt ꝑpendere in muliere grauida vtrū hēat in vētre masculū vel feminam: vt illa que supra diximus: et hec accidūt. Lac pregnātis ī mulsū palme manus ꝑus mūda ꝙ strīgas palmis ābabus: ꝛ tunc aperi: et vide illius dispositionem. Nā si fuerit in substantia spissum. et non aquaticū signū est masculi. Si vero fuerit aquaticū et nō bene tenax. tūc est signū femine Alius modus. mulgeatur lac sup speculū: et ibi permittatur siccari ad solē: qđ si siccatū fuerit in modū ꝑ se parisibiliter: ē signum masculi Et si fuerit extēsum et latere siccatū signū est femine In chiromātia est istud experimentū: fac tibi ostendere vnā manū a grauida quā volueris. et tūc cōsidera manū et eiꝰ mōstrū: que si fuerit dextra ē signū maris: et si sinistra est signū femelle

cōcepte

concepte

Quo habetur noticia quot filios vnaque
q3 mulier debeat habere viso p° ptu. C. xviij

Ut quilibet sciat quot filios vnaquez
mulier debeat hre viso pmo partu: di
cimus q cu infans exierit de vetre matris su
e: ac ceciderit deorsum. leuatusq fuerit de loco
per obstetricem. aspiciendi sunt nodi illius
vmbilici qui iungitur matrici: et quotquot
fuerint. tot filios potest adhuc habere et por=
tare: ppter quid et non amplius. Sz si nullus
fuerit nodus nullu filiu potest amplius habe.
vel generare: et culpa erit sua et non viri si de
inceps no generabit Scim q si mulier nullu
nodu habuerit in se nullu filiu pot generare
dato q o ia bene faciat: que sunt ncc̃ria ad c
cipiendu Et omni vice mulier perdit nodu
vnum qui incidit quociens parturit radice

Quot quero masculos sit queq3 muli=
er conceptura primu filium hoc mo notato:
Quia quot coronas capillorum habebit vel
habuerit in capite. quadam similitudine tot
masculos est paritura. In secudo vero ptu

Una corona significat vnū partū masculū nullam aūt feminā vel neminē alterius generis. Signum geminorū ē istud ī vna grauidatione. qm̄ si ambo fuerint masculi. ambe mām̄e crescunt equaliter. et mulier ē macra plurimū et bene colorata Et si vnꝰ est masculus et altera femina dextra mām̄a est dura. et mulier in facie illius partis ē macra et colorata ꝫ in altera parte est epiguata aliquātulum et pallida vel panniculata. Venter multū tumescit: et in dextero latere sēper fit motus et fortis: in sinistro vero rariꝰ et debilis

Capitulū signorū ī femīa grauida q̄bꝰ hētur noticia si ēbrio est sanus vel infirmꝰ: victurus satis vel moriturus cito tam in ventre matris q̄ꝫ extra Ca. xix.

Signa sanitatis ꝫ īfirmitatis ēbrionis sunt multa: de quibus volumus hic aliqua denotare. verbi gratia dum ꝯgnitū est cuius generis sit embrio sic dicimꝰ ꝙ si mām̄a si-

ma significās embrionē prius fuerit pleā &
dura queniēter: et postea efficiatur mollis
Embrio est infirmꝰ. Si vero nīs fuerit mol
lificata. et prius erat multū extensa & pleā
mulierq; doloribus tormentetur. embrio pe
nitus morietur ante partū vel in ꝑtu iuxta
conuenientiam etatis precepte. Et ecōuerso
exitus lactis a māma pregnantis est signū
breuis vite in embrione. et tunc patitur eg
tudinem Si vero mulier cum īpregnatur est
benesana et in grauidatione sua moratur. et
māme non retrahuntur a virtute sui aug
mēti et duriciei. nec lac diffundat absq; vio
lentia signū est sanitatis et vite embrionis:
nisi contrarium desuꝑ sit signum latenter a
planctis fluxꝰ menstrui vel sanguinis ī q̄ui
da est signum infirmitatis embrionis potꝰ
aque femine. Similiter si grauida nimis gra
uetur sui et pauida efficiatur et diffidat est si
gnum egritudinis in embrione et parue vi
te: siue nascatur siue non Huic sermoī ad
dimus istam doctrinam q gracilitas māma
rum in muliere significat paucitatem lactis

Sed tale bonum est et pigue. Ut paz in lacte ouis respectu illi9 capre vel fructus. item ca seo vtruÿz. Lac etiā dextre māme est meli9 illo sinistre Nato infante si visitetur a psona signū Salomonis habente āte nonū diē puer moritur peritus in breui Si etiā pgnāesu pterāseat signū salomōis abortitur cito Et si pilus nascatur sup aliqua māmarū embrio infirmatur. et forte eadē mulier. Si māma lactantis in ore īfantis multum teneatur ei dentes cito nascuntur et sine dolore. Et si gingiuarū inflatiōes sunt lac mulieris nigre et brune et macre q̄ crasse est melius infāti ad eum nutriendū

De aīalibus in genere et ī specie. ca. xx.

Differentia animalium tam in genē q̄ in specie multiplex est scilicet natura: proprietate: nutrimento ciborum ac dissimilitudine sui membraliter: et q sic implicant ad multa et ad diuersa. Unde sciendum est quod animalium tam bipedum q̄ quadrupedum et deinceps. Quedam nascuntur semel: vt homo et bos. Quedam autem bis: vt gallus

vt gallus et columbꝰ. s. primo ouum. pᵉea pullus. Queda͂ ter vt papilio. quia ꝑmo generat: et tunca facit ouu͂ in folliculu͂. et ex illo nascitur vermis: q̄ cōuersus in papilione͂ rumpit folliculum et volat. Ite͂ aīaliu͂ q̄da͂ nascuntur parua ⁊ stant parua. Vt pulex et muscula. Queda͂ vero nascuntur parua et efficiuntur magna. Vt canis: gatta: agnꝰ. porcꝰ homo: bos et queda͂ efficiu͂tur maxima. vt elephas. Ite͂ queda͂ sunt domestica. et q̄da͂ siluatica. et queda͂ mediocria inter vtraqꝫ. Sciendu͂ est ꝙ aliqua sunt que cito domesticātur: et quedam tarde et difficulter. Que nascu͂tur domestica sunt hoīes canes ⁊ oues. Que vero siluatica su͂t pulices lepores ⁊ cāncri. Que vero nascu͂tur partim domestica et partim siluatica sunt pulli capre ⁊c̄. Ite͂ aīaliu͂ queda͂ continēt vna͂ naturam ⁊ ꝯplexione͂ sui: vt homo et bos Queda͂ efficiu͂tur mōstruosa ꝓpter diuersitate͂ cōplexiōis naturę. Vt minotaurus ipocentaurus: laminia et sirena. Ite͂ aīaliu͂ queda͂ morātur simpliciter in vno elemēto. vt salamādra in igne:

Talpa in terra: cameleon in aere. allec i aq̄s
Queda͂ vero morantur cōmixte inter cetera e
lementa: vt formice. alate. lucerte. ⁊ aues ⁊c̄
Item aialiu͂ queda͂ generātur p coitu͂:
Vt homo. bos. equꝫ ⁊c̄. Quedam sine coitu.
ꝫ ex sola corruptione elementoru͂ vt scorpi
o: anguilla et rana. Quedam in ouo. vt gal
lꝫ et pauo. et maior pars pisciu͂. Sciēdu͂ ē ꝙ
secu͂du͂ significationē aīaliu͂ ab elementis ō
ne aīal illo vtitur: et requirit in suo nutr̄īmto
vn̄ qꝛ pisces plus sunt ex aqua ꝙ̄ de ceteris
elementis viuunt in ea: et eam appetunt A
ues ab aere. homo de terra ⁊c̄. Sciendu͂ est ꝙ
ꝙ̄to plus auis est volatrix. et eadē maioris
volatꝫ i altu͂ tāto plꝫ ē aeree nature ⁊ propī
quās aque ex aqua: vt patet de aquila. falco
ne grwto et de conchili. Et si animal aliqua
occasiōe cesset a nutrimento sui elemēti cito
mutatur in statu͂ priorem et egrotat. Item
animalium quedam sunt mollis substātie.
et quedam dure. quedam longe. quedam cur
te: quedam grosse. quedam subtilis. quedam
late. quedam stricte. Quedam parum
viuu͂t

viuunt. quedam multum viuunt. quedam facile moriuntur. et quedam difficile. Item animalium quedam habent corium cum pi-lo: vt equus: quedam lanam et partim pi-lum vt asinus et quidam pisces Quedam hūt pellem sine pilo et sine lana. vt vermis terre-stris. Quedam habent pilos et capillos vt ho-mo tantum. Quedam habent setas et pilos vt porcus. Quedam spinas. vt ricius et por-cus spinosus. Item auium quedam hūt in pelle pennam: quedam plumam. quedam squamam: quedam spinam. quedam gros-sam et asperam: quedam subtilem et mol-lem Item omniū animalium quedam habent labia ex quibus dicitur os. quedam non habent labia. sed aliq̄d loco oris et tūc dicitur musum vel grugnū: vel rostrum vel fis-tula Et sic quidam habēt os vt homo: que-dam musum vt canis. quedam rostrum: vt aquila: quedam foramen vt elephas Item animalium quedam habent dentes i ore. ut homo et canis. quedam scripaturam et non dentes vt anser. Item animaliū quedā

habent in capite cornua quedam naves. que-
dā baissas Itē aīaliū q̄dam habent duos
pedes. quedā quattuor. quedā sex: quedam
octo. ꝛc. Itē aīaliū quedā vadūt et non
volāt: quedā volāt et non vadūt. et quedam
quādoq3 vadūt et quā doq3 volant. Item
aīaliū quedā habent rostrum curtum. q̄dam
longum: quedā subtile: quedam grossū. que
dā rectum: quedam tortum. quedā latum: q̄
dā strictū: quedā acutum: quedam sumum.
Itē aīalium quedā habēt in corio siue pel
le multā supfluitatem: ꝛ q̄dā paucā: vt pili
lane: plume: spine: mucilagiēs. et squame.
Itē quedā habent cristam vt gallꝰ. ꝛ q̄dā
galeā: ut upupa. laudula: ꝛ pauo Itē oīm
habentiū caudam: quedam habent curtam.
quedam longā pilorū vt sete vel carnis vel
pēne. hō et symia carētes cauda loco eiꝰ ha-
bent musculos in cruribꝰ Quedam vero ha
bēt caudam nō hēnt pulpas carnis eleua-
tas in cruribꝰ. In aīalibus crescūt cornu
a: vngule: pili: lana: seta: capillꝰ: penna:
pluma: sq̄ma: pīguedo: medulla ꝛ spīa Itē
aīaliū

aīaliū quedā viuūt in societate libenter sui generis: vt apes: grues: colūbi: formice. oues ꝛc. Quedā vero solitarie: vt scorpio et aranea Itē aīaliū quedā sunt multi coitꝰ: vt vir: auis: perdix: colūbꝰ: gallus: passer ꝛ musca. Quedā vero pauci coitꝰ: vt mulier ouis gatta: turtur. vespa. Item aīaliū qdam sūt multi clamoris: vt homo canis: porcꝰ colūbus. rana. passer ꝛc. Quedā vero pauci: vt grues: lepus. mulus ꝛc. Itē aīaliū qdam naturaliter sunt pacifica. vt oues: formice agni. et hirūdines. Quedā vero bellicosa vt grues. ciconee. galli. hedi. ꝛc Itē aīaliū qdā recipiūt doctrinam bonorū morū cito. vt hō canis. simia ꝛc. Quedā tarde vt bos et equus. Quedā nūqȝ vt serpens. rana. musca. ꝛc Quedā sunt pacifica et timida ut ouis ꝛ ceruus. Quedā simplicia vt asinꝰ. Quedā sapientia: vt equꝰ et canis. Quedā astuta vt draco. et serpēs Quedā fraudulosa ī malo: vt vulpes. lupꝰ. et scorpio Quedā fortia et audacia: vt leo. vrsus. draco. caīs. ligoriꝰ ꝛc Quedam ingeniosa. vt hō ꝛ simia. Que-

dā terrcūda Vt anser et homo Quedā īterre
cūda. vt rana. musca. asinꝰ. porcꝰ. ⁊ cetera.
Quedā velocia. Vt leo. lupus. et ceruus
Quedam vero pigra. Vt asinus ⁊ porcus.

Diuisio capituli de aīalibus. C. xxi

Omne animal habēs pulmonē hȝ vocē et ecōuerso. Omē aīal habens sanguinē hēt cor et epar. et ecōuerso. Omē aīal carens sanguine est parui corpis: valde timidum et debile. Vt musca bibio cācer ⁊ aranea. et ecōuerso Vt patet de viro boue. leone: ⁊c̄ Omne aīal carēs sanguine est pauci cibi. et econuerso Omē aīal longorū crurū est lōgi colli. vt sunt grues. ciconee. cochales. ⁊ econuerso Vt galline passeres. columbi ⁊c̄. Omne animal nō lactans nō mingit vt anser: columbus. gallina. et ecōuerso. vt homo bos. ouis ⁊c̄ Omē aīal carens pulmōe caret gula. et collo. Vt piscis cancer. grancꝰ cimex ⁊c̄ Omne aīal carens pedibꝰ caret gula. vt piscis serpens. vipa. lumbricus ⁊ vermis terrestris Omē animal ouās caret vesica: Vt gallina. pauo ⁊c̄ Oē aīal futuēs ⁊ generās

et generans habet vesicā. vt homo: porcus ⁊ et ecōuerso. vt rana et musca. Omē ouū longum et acutum in puncta reddit genus masculinum. et econuerso: vt rotundum

Omē ouū duorum vitellorū ē duorū pullorū Omē aīal sepe spargēs semen suum cito canescit. et si diu viuit cito moritur frequenti turbatione afflictus. ac citig moritur non spargente. vt paz de viro respectu femine. Omne animal quāto plus est calide nature tāto magis crescit lōgitudine ⁊ grossitudine. ac est fortius et audacig vt patet de viro respectu mulieris Omē animal multū calide nature grossam vocē habet vt patet de viro respectu mulieris Omē aīal habens vmbilicum cibatur p illū donec est in ventre matris sue et non per os Oē aīal pingue est incessu tardig macilēto. et est grossioris intellectus in omni. vt patet de viro pancia ⁊ to et porco bene pingue respectu macilētorū. Omē amāl est calidig in dextro latere q̄ in sinistro. et ad comedēdū plus saporosig. plg

eaã est ĩ carne et minus in adipe Om̃e ouũ longũ est calidig et sanius ac saporosius ro tundo: causa est qz masculum Om̃e aĩal fe mininũ nimis crassum nõ põt cõcipe. causa est propter frigiditatem matricis et sui clau surã cũ sit parũ apta ꝓpter adipẽ. Oẽ aĩal femininũ habens matricem suffocatã vt ca derẽ extra nõ põt ꝯcipe ℞ Om̃e aĩal nimis sanguineũ cito ex facili putrescit ꝓpe ossa ⁊ apostematur vel infirmatur. Omẽ aĩal be ne crassum paucũ habz sanguinem curabilẽ ⁊ libẽter bibit ⁊ satis. vt pz de porco Om̃e aĩal hñs aures mouet eas preter hoiẽm Om̃e aĩal habens sanguinem hẽt cerebrũ ⁊ neruũ: et ecõuerso Om̃e aĩal volatile ha bẽs vngues curuos et rostrũ viuit de rapia coxas hẽt pulposas ⁊ pectus grossũ ac forte Om̃s pisces corticales ouãt ꝑter anguillã ⁊ ranã Om̃e aĩal habens pellem grossã pilos habet grossos et asperos ⁊ squamas si est pi scis preter anguillã et tencã que loco squã-marũ habent assungiã et mucillagiẽs. vt pz de porco cane et boue ⁊c. respectu gatte ⁊c.

Om̃e

Om̄e animal ouās parum dormit. et curtos facit sonos. Omne aīal habens plus quattuor pedibus caret sanguine. Vt patz de cācro aque dulcis et salse qui habet decē. sed loco sanguinis hēt aliū humorē. vtpz ī ape musca aranea. ꝛc̄ Omne aīal rugosū caret sanguine: et cito moritur oleo. Vt papilio. eruca aranea. ꝛc̄ Omne aīal ouās hz pēnas vel squamas vel aliud loco predictorū. vt formica alata Omne aīal hn̄s mām̄illas eas habet sub ventre vel prope coxas preter mulierē que habet eas in pectore Om̄e aīal generans omnino hēt aliquos pilos. ꝛ ecōuerso Om̄e aīal habēs cornua habet pedes scissos: Vt capra: bos ꝛc̄ Om̄e aīal habens dentes acutos hēt labiū superius scissū. Vt canis ꝛ gatta respectu aliorū videlicz bouis. equi ꝛc̄ Omne aīal habens dentes spissos et fortes. in ope est sane vite et longe. Vt equus. asinꝰ ꝛc. Omne aīal habens dentes acutos vel rectos est magne ire: et libenter comedit carnes crudas: Vt leo: canis: Vrsus: et ecōuerso: vt homo: equus. ꝛc̄. Oē aīal volatile

et natans caret medulla multa in ossibꝰ. et habet coriū in ossibus. Vt āser respectu galli ne. Omne aīal multi sanguinis est bone dispositionis respectu ceterorū humorū Oē aīal volās caret mām̄illis: vt patet in galli/ na: aue: pisce: formica: musca. ꝛc. Oīe a/ nimal auis parui corpis plus cantat ꝙ̄ ma gni corpis et maxime in tēpore sui coitus: Vt patet in philomena et columbo. Omne aīal et omīs auis diligit suū fructū. ꝛ gerit curam sollicitam de illo. preter cuculam que facit oua in alieno nido. et ea non alit ꝛ pre/ ter coruam. que deserit pullos suos vsqꝫ in terciam diem. causa est. quia pluma ē alba.

Omne animal natuāliter cognoscit suos filios et pͥmū et secūdum. et eis prebet pͥus cibum et mammā ꝛc̄ Oīe aīal generās prius dormit ouante Oīe aīal aquosum minus dormit aereo. Vt patet in pisce respe/ ctu auis. Omne animal dormiēs se sōniat in suo gradu. Omne animal masculinū ē in mēbris suis quodāmodo minus femīno Vt paꝫ ī cancris et anguillis: quoniā caput masculi

masculi est minus capite femelle: et grassa femine est maior masculi Omne animal carens sanguine. fugit ipm libenter ppter eius dulcedinem. Vt patet de musca serpēte &c Omne animal habens cor ē sapientiq non habente. vt patet de viro et vulpe

Omne animal magni pulmōis satis bibit respectu habētis paruū. Omne animal nō habens parum bibit omni die. et econuerso

Omē animal viuens de rapina parū bibit Vt paz de falcone &c. Omne animal generans animal habet femininum sexū. preter partum. Et hec de aīalibq ī eorū differētijs ad presens dicta suffitiant

Explicit prima pars libelli huiq de scientia phisionomie. Nūc incipit secūda pars

Prohemium Capitu. xxij. & xxiij.

Eūtentes aūt ad doctrinā phisionomie in hoībq & bestijs diximus q aīe sequūtur corpus. et ipse anime secundū seipsas nō sunt passibiles a motibus corpis in quibus morātur certo spatio vite tēporalis In cuiq

Ultimo separantur: et corpus manet. Hoc autem manifestū est de motibus valde per ebrietatē vini vel amoris vel tristicie laboris et egritudi nis. Causa est quia corpus et aīa sunt unius compo sitionis. Unde agūt et patiūtur Sciendū est quod inter cetera aīalia nō est turpius aīmal ad videndū sine ornatu alterius quam homo dū est nudus. neque pauperius Nam bestie eum nutriūt ipsum donec viuit. vt aues celi etc. U bi gratia sol dat ei lucē: bos ei conterit et colit ter rā. et ei oīa ducit de loco ad locū ouis dat ei lanā: et terra linū. auis dat sibi pennam etc. Sunt enim multa animalia quibus per cōsue tudinē multi hoīēs et multe mulieres appro priātur propter bestiales mores quos habent et trahere videntur extra vsum humane na ture se applicantes moribus bestiarū. non tamen dicimus quod ipsi hoīēs sint ipsa aīālia Sed in tā tū appellamus eos bestiales in quantum videē tur errare ab vsitate humane sapientie Et sic sepe dicūtur ac proprie appellātur ab hijs hominibus qui habent odio mores bestiales. Ut in hoc exēplo vide hunc leonem. hūc porcū.

hūc

hunc asinum. hunc canē. hanc vulpē hunc lupum. hunc imperatorem. hunc abbatem. hunc monachum. hunc sanctum. hūc angelum &c. Item audiatis illū leonē. i. quia rugit vt leo. et clamat fortiter vt leo. et ita de ceteris similitudinibus. Mores enī hoim̄ non sunt nisi passiones compositi corporis & anime Et tales non conueniunt alicui semp: nisi quantum disconueniūt ab vsu gētium in loco regionis cohabitantium Sūt aūt multa signa phisionomie. que penitus sunt communia tam in hominibus q̄ in alijs aīalibus ut timor: fortitudo: audacia: pauor: gaudiū tristicia: amor: odium: sanitas et egritudo. Tamen sciendū est q̄ phisionomia non ē sic recta in bestijs sicut in hominibus. quorū iudicium est solo visu sapientis in mēbris paūsibilibus: Verū est q̄ auditu et tactu habetur certa cognitio hominis Nam videndo virum conuenienter habemus iudiciū de illo. et sic de muliere. Verbi grā in viso nasus lōgus & grossus significat preputium mag^m. et econuerso. et super hec dixit quidam et bene.

Ad formā nasi dignoscitur hasta baiardi. Et in muliere pes est signū vulue. qr si fuerit ei pes longus et strictus ac macer significat vuluam longā strictā ac macrā et econuerso Item mensura medij pedis nudi ē mensura longitudinis vulue totius vniuscuiusqz. Unde dixit quidam Ad formā pedis tu nosces vas mulieris Subtilitas pellis ī vulua et ī virgine cognoscitur p coditionem labiorū oris in vnoquoqz. quia grossa labia oris significant pellem grossā. et subtilia subtilem.

Nares nasi significāt testiculos hoc modo. quia grosse et late significāt grossos et latos testiculos: subtiles vero strictos et puos in omni: quorum officium dixit quidam Testiculi nudi feriunt ad labia culi. Nec tantū feriūt possunt satiare foramen. Semen conseruāt ipsum quoqz spandere curant. Cognoscitur enim omnis iuuenis de virginitate et corruptione p multa signa. vt vtqz ad pirulā nasi. qr manēte virgiītate cartilago pirule nasi sentitur īdiuisibil. sed si est violata sētitur ptibil. In masculo virga erecta discoopitur

et econ

et ecõuerso. Et in muliere os vulue ĩsinuat

Item dicimus ꝙ signa coīa pro sciētia nõ reputantur. vt visus oculorũ ⁊c̃ Cã ẽ qꝛ oēs gentes bene sciũt ꝙ per oculos est visus et ꝑ aures auditus Vnde si quis diceret tal' videt qꝛ hẽt oculos iam derideretur. et ita de sene ꝓpter signa publica senectutis. Aues ad pennã cognoscũtur et ad vngues. eq̃ ad dẽtes. capre ad oculos ⁊c̃. Vñ si dicatur leo est fortis bestia. porcus ĩmundꝰ. serpẽs audax: gatta timida ⁊c̃ Predcã ei ⁊ similia si voce aliqua dicerẽtur ab aliquo ꝑ scientia nõ reputarẽtur. eo ꝙ talia signa sũt coīa: et oībus nota. Vnde in hijs nemo dubitat. vt visu ⁊ cõiter auditu Itẽ dicimꝰ ꝙ nullus homo vidit vnq̃ hominem veraciter ex toto esse similem bestie. licet dicatur de simijs. sed assimulatur operatione nature: in aliquibꝰ: vt in monstruosis: in quibus non contradico ymmo possibile est ꝑ artem et ꝑ naturam vt fuit ipocentaurus et minotaurus. Vnde nemo potest phisionomisare per signa communia siue sint hoīs siue bestiarũ. ꝫ ꝑ signa

propria tantū. que licet omnes hoīes possēt habere tamen non omnia hūt in se. Quis eī dubitat de signis cōibus. et ea q̄s n̄ nouit: et ideo homini sapienti non conuenit q̄ corā aliquo dicat aliquod signū de cōibꝫ. vt vidensi hoīem fortem ex experientia dicat ille est fortis vt leo: bene q̄dem scitur q̄ ille ē fortis vt leo ꝛc. Oportet enī nos determiāre sapiēter oīa et singula que ꝓprie dant sciām phisionomizandi: vt ex hac scientia q̄sqꝫ eā scientium vt dicemꝰ aperte in sequentibus valeat inter gentes omnem reuerentiā ꝛ honorem fame cū proficuo adipisci. Sigula enim illorū que dant phisionomiā in hoībꝫ sunt ea que fiunt in eis ex motibus corpis. .s. ex forma vel figura a similitudine cuiuslibet mēbri. etiam ex colore. in eius leuitate et grauitate in ꝑssus. flatu. et voce ꝛc̄ Sciendū est igitur q̄ mēbrorū corpis homīs ad q̄ ꝓprie ptinet scientia phisionomie. aliud est simplex. vt lingua: epar ꝛ cor. aliud vero cōpositū. vt pes et manus Quomō āt hec oīa sint et habeantur in vnoquoqꝫ hominum

aii tra

cui tradimus pnominata scientiam et nõ alte
rius aiaľ p ordinē capitulorū sub suis rubri-
cis velut nobis videtur sicut et quibusdã alijs.
visũ fuerit vt Hipocrati galieno et Almãsori
sufficiēter dicemus si deus voluerit Sed ante
quã veniamus ad totam intētionē nri sermoīs
ex prerogatiua dicimus quod valde cauendũ est ĩ
omni tēpore ab obuiatione et societate homi
nis infortunati p opus natuē superioris. vt
ab homine cui diminutũ sit aliquod mēbrũ
vt oculus manus etc. Causa est quia quilibet ta
lium est factus infelix. et ex sua infelicitate ob
stat felici. Et huic prestat in multis nocumẽ-
tum quod est occultũ hoĩ ignaro: cũ ipse nõ
possit ppendere de hoc nisi per viam huius doc
trine vel per experientiam sui mali. Nã oĩs
hõ se melius potest custodire a suo publico.
inimico iã facta offensa quã ab hoĩe infortuna
to, Causa est quia nocumentũ infortunati ẽ
occultũ: inimici vero publicũ. Et ẽ sciendũ
quod non est creatura tam bone cõplexionis q̃ si
membro diminuatur. quod nõ mutet statũ suũ
aut in peius solito. Vel multo in melius. quod

raro contingit si diu viuit. Unde dictū est. Cauete a signatis. Et alibi in homine sig̃to ĩ aliquo membro nō ↄfidas

Signa cōplexiōis ratione coloris in faci e Cap. xxiiij

Olor albus in facie vel fuscus ĩtermix tus quasi ex albedine et glaucedine si ue color gipseus et plumbeus naturaliter si gnificat frigidā cōplexionem. Color rubeꝰ ꝯ ruffus ĩ facie cōpositus ex albedīe cū mul tis lintiginibꝰ significat calidā cōplexionē Color albꝰ in facie cū subtilitate molis mor bidus ac intermixtus rubicūditate sig̃ficat tpatā cōplexionē. Color brunꝰ in facie sig nificat bonā cōplexionē Color in pelle liui dus et eadē in vnguibus significat malā et frigidam cōplexionem

Signa complexionis ratione coloris in pelle. Capitulum xv.

orpꝰ in pelle albū et siccū in carne ha bēs aliq̃d vel multū rubei coloris ĩ lo cis cōgruis significat dn̄ium colere rubee. Corpus ĩ carne crassū et in pelle albū ꝯ gue niēter

mēter coloratū significat dñium sāguinis.
Corpꝰ in colore brunū et in carne ēssū cum
aliquātulo colore rubei significat dñiū san-
guis cū melācolia Corpꝰ gracile siue ma
cilentū significat dñium colere rubee Cor-
pus mediocre.s.inter macrū et crassū et inē
albū et brunū significat dñiū sāguis cū fle
gmate et aliquātulo melācolie Corpus qđ
tactu sentitur valde calidū signifitat ꝯplexi
onē calidā Corpꝰ qđ tactu sētitur frigidū
magis ꝙ calidū significat ꝯplōnē frigidā.
Corpꝰ qđ tactu sētitur aspū significat siccā
cōplōnē Corpꝰ qđ tactu sentitur molle si
gnificat cōplexionē huīdā. Corpꝰ qđ sepe
sudat ex facili significat bonā cōplexionē
Corpꝰ qđ raro sudat sigẜicat frigidā ꝯplōez
Corpus leue et subtile īcessu significat bo-
nā complexionem. Corpꝰ graue ac pigrū
incessu significat malā cōplexionē.

Sigᷓ corpis calide cōplexiōis. C.xxvi

Orpa naturaliter calida cito crescunt
et bene: vt paꝫ in īfantibꝰ.ac īpinguātur ꝫ
desiccātur. vene apparent sibi ꝑ loca anhelitꝰ
ei est manifestus.vox firma fortis ꝛ grossa

In coitu sūt fortia ⁊ eorū appetitiua. bene co medūt et digerūt ac gestant. multis abun dant capill' ⁊ pilis p loca. q̄ partim sūt g°ssi et ericij: quod ɔtingit a multo calore cordis ut paz in leone gallo ⁊c̄

Sig̃ corpis frigide ɔplexiōis. Ca. xxvij

Orpa naturaliter frigida tarde crescūt parū impinguantur: vene apparēt sibi manifeste et magne. anhelitus eiꝰ puus. vel quasi absconditus: vox ī auditu subtilis: vel acuta. in coitu sunt debilia et raro eorum ap= petitiua: parū comedūt: male digerūt et ges= tant: in pelle sunt alba siue rosea colore. Ca pilli eorum sunt extēsi et longi siue sit nigri siue albi. et sunt subtiles. facile timent et ex pauescent. ⁊ ad laborādū sunt debilia

Sig̃ corpis hnmide ɔplexiōis Ca. xx viij

Orpa naturaliter humida in carne sē mollia et leuia. eorum iūcture sūt oc= culte et pauce fortitudinis. vnde parū possūt durare laborē. Timida sunt et pauida quasi ex omni. male dormiūt. sepe mouentur ad lu xuriā Nuda sunt pilis. eiꝰ oculi sepe lachri= mat:

māt: pili et capilli eorū sūt extēsi et subtiles et boni ingenij ad addiscendū

Sig̃ corpis sicce cōplexiōis C. xxix.

Orpa naturaliter sicca in tactu sentiuntur aspera. in carne macra sunt. in labore fortia et durabilia. libēter. et cōuenienter comedūt. iuncture mēbrorū sibi sunt manifeste Capilli et pili sibi sūt grossi asperi et crispi

Signa corpis tpati et sani. Ca. xxx.

Orpa tempata et sana bene comedūt et bibunt iuxta quenietiā sui. digerūt et dispenūt. res ei sapiunt bone. famescūt ī horis conuenietibꝫ: gaudēt cū gaudentibꝫ. bene dormiūt suos somnos. se leuia sentiūt. et redūt leuiter. Cito sudant: raro vel nūq̄ sternutant: mediocriter impiguātur. ī facie sunt colorata: in tactu sunt calida. in eis q̄n qꝫ vigēt sensus quenieter iuxta cōuenietiā etatis corpis et hore

Signa corpis distēpati et male saī C. xxxi

Orpa distēpata et male sana. in omi sūt dissimilia corporibus tpatis ꝛ bn

sanis. Unde male comedunt. non curant bibere male digerunt et disponunt: res eis non bene sapiunt. in horis conuenientibus: non se plene imbuunt gaudentibus. Immo quasi tristificantur et manent tristes male dormiunt suos sonos graues se sentiunt. et grauiter cadunt: et raro sudant vel non sudant. oscitant sepe vel sternutant. brachia extendunt. in facie sunt pallida. vel nimis colorata: quinque sensus male vigent non possunt diu sufferre laborem. cito rerum obliuiscuntur: multum sputant: in naribus eis abundant superfluitates. quasi ad omnia sunt pigri: carnes consslant ut nasum: et quinque pedes et manus. et oculi lachrimant

Signa complexionis cerebri C. xxxvii.

Uarium caput naturaliter habet paruum cerebrum: et multitudo capillorum est maxima defensio capitis Unde de complexione cerebri ita dicimus. Si cerebrum fuerit calide complexionis homo ipsum habens in tactu sentitur multum calidus. capillis multum abundat et hi multum sunt grossi. oculi eius longe vident. et videndo discernit. peruigil est sensu. celer augmento

color

color capillorū diu durat: raro abundat sup-
fluitatibꝰ in naso. vix ei oculi lacrimāt. ē ē
hō magne vigilatiōis. cupidꝰ q̄si oīm pul-
chrorū: et corde tendit ad nobilia. Si cērbrū
fuerit humide ꝯplexiōis hō ipm̄ hñs ī tactu
sentitur moll' et lasciuꝰ. capill' abūdat sub
tilibꝰ. et ei cito in colore trāsmutātur ē ē etiā
luxuriosus: sepe sibi lachrimāt oculi. et for-
te alit' īfirmatur: vt sanguīe ꝛc̄. viuit bre
uiter. ī naso ei abūdat multa supfluitas vox
ei sonat aliq̄ntulū īpedita. caput sepe dolet
in ꝑsona est debil'. ex facili est pauidꝰ. teneri
est ingenij. pigꝰ ē ꝯdolēs alterꝰ mali. ē plꝰ
simplex q̄ꝫ sapiens et varii ꝓpositi Si cērbrū
fuerit frigide cōplexionis: hō ipm̄ habens ē
sepe piger. tardi ītellectus. dure capacitatis
grossi ingenij. eius capilli sūt leues ē extēsi.
tarde crescūt. ē ī colore sūt albi vel q̄si blūdi
Eius oculi raro mouētur. et breuiter vidēt
magnꝰ vigilator de nocte. stabilis ꝓpositi.
in laborerio tenax et largꝰ cū rōne. in tactu
sētitur frigidꝰ ē moll'. ē ē subtil' īgenij: ē a
liquātulum ad addiscendū sagax. Si cere
brū fuerit sicce cōplexionis hō ipm̄ habens

capilli eius inter tarde et tempestiue crescunt Unde in longum non cito crescunt sed breues morantur. et rari sunt in cuti ac grossi in substantia et plus eciam quam extensi. cito in caniciem conuertuntur. et de facili cadunt de capite Ut frondes de arboribus: oculi longe videt. et homo est tarde incessus et motus. in naso non multum abundat superfluitates nisi sit exigendi causa Caput sepe dolet. homo est duri ingenij tardus et male capacitatis Si cerebrum fuerit calide et sicce complexionis capilli nascuntur flaui fortes et curti vel nigri vel crispi. homo est multum luxuriosus: et ideo cito canescit et caluescit. parum dormit in nocte: et est magni ingenij et repentini intellectus et apprehensionis. leuis in eundo et saliendo. Videt procul. et est tardus in agendis ac ei est raro superfluitas in naso. Si cerebrum fuerit frigide et humide complexionis homo libenter dormit quamuis male dormiat. hebes est in factis. sepe aggrauatur passionibus reumaticis et principaliter in capite et in oculis. frequenter abundat superfluitatibus in naso parum comedit et bibit

Signa complexionis cordis. C. xxxiij.

Cordis

Cordis cōplexio si fuerit calida pulsꝰ ē
velox: pectꝰ aliquātulū est pilosū vltra eta-
tem adolescentie. in carne est calidus. ē boī
appetitus: in factis audax: ī verbis asp: ī da
do tenax: obstinatus: supbꝰ: iracūdꝰ: luxu
riosus Si cor fuerit frigide cōplexio īs pul
sus est ei tardus. pectus nudū a pil. tactus
carnis frigidus: duri appetitus: debil forti
tudinis: anhelitus artꝰ: vox subtilis et debi
lis quasi piger in factis: in verbis non bene
placidus. leuiter pauidꝰ. ñ bene comedit: et
raro bibit. et raro luxuriatur nisi sit p acci-
dēs Si cor fuerit huide ꝯplexioīs hō abū-
dat capill multis. qr sunt lōgi cito et extēsi.
in colore albi vel blūdi. multis abūdat pilis
excepto in pectore. in tactu carnis ē mollis.
et est in colore alba vel fusca: et aliquātulum
est pinguis: multū timidꝰ. pauidꝰ. hebes. et
debilis in laborando. Si cor fuerit sicce cō
plexioīs pulsus ei ē durus: corpꝰ totū ē mu
sculosū: ī carne macrū: vene sunt manifeste:
pili sunt grossi & curti p loca aliqntulū pilis
aspa & grossa. Si cor fuerit calide et sicce

cōplexionis pulsus est velox durus et fortis pectus aliquātalū pilosum pili tortis. ālxelitus magnus. totus ī carne calidus. cito mouetur ad irā. iracūdꝰ manet et obstiatꝰ Si cor fuerit frigide et humide cōplexionis pulsus est tardus et debilis. pectꝰ nudū a pilis anhelitus paruꝰ ꝯ tardus. tactꝰ ī carne mollis et frigidus: ñ facile irascitur et cito iram remittit

Sigꝰ cōplōnis epatis Ca. xxxiiij.

Epatis cōplexio si fuerit calida ꝯgnoscitur ex āplitudīe venarū et ex siccitate noxe. vñ hō hoc habens ē naturālit fortis. in facie coloratus. vrīa eius ē multū tīcta. ꝯ egestio. calidi cibi nocēt ei. qꝛ ipm̄ īflāmāt ꝯ etiā abūdat in eo hūor colericus: multitudo pilorū sub hipocundrijs Si epar fuerit frigide cōplexioīs vene apparēt arte. noxa sēper erit tenera: et in multitudīe hō ē debilis mlto flegmate abūdat. vt sputo et mucillagine ī naso. vrina ē alba. vel quasi egestio. i. sepe abūdat vētositate. et multū deficiūt sibi pili sub hipocūdis Si epar fuerit humide ꝯplōnis eiꝰ sāguis ē turbidꝰ corpꝰ to'' ē pīgue.

venter fit facile ↄflat⁹. raro sentitur mollis. in facie est pallida. Si epar fuerit sicce ↄplexio nis pauco abūdat sanguie: totum corp⁹ ma net macrū: venter gracil. ī facie ē pauc⁹ color

Signa cōplexiōis pulmonis C. xxxv.

[P]ulmonis ↄplexio si fuerit calida vox ē grossa. anhelitus magn⁹ pect⁹ āplū & grossū. Si pulmo fuerit frigide cōplōnis vox est subtilis. anhelitus puus. pect⁹ strictū et subtile Si pulmo fuerit sicce cōplōnis vox est clara: os siccū: et pauca saliua Si pulmo fuerit humide cōplōnis vox est clara. os plenū saliua et raro bibit.

Signa complexionis stomaci. C. xxxvi

[S]tomachi cōplexio si fuerit calida diges stio ē fortis. appetitus magn⁹. sepe fa mescit: et sitit frequēter. et ei dolet caput. et oculi patiūtur. cito irascitur & cito ab ira reu titur Si stoācus fuerit frīe cōplōis digō ē debilis: paruus appetitus: raro famet & sitit: capite & oculis sanꝰ ē. Si stoācus fuerit hu mide cōplōis raro sitit: sputo abūdat. ī naso multa supfluitas. nausea vomit⁹ et vertigo si bi eueniūt Si stoāc⁹ erit sicce ↄplōis sepe sitit

lingua aspa. nopa sicca cū prurītu vl' debili
exitu. gula aspa. & ibi asperitatē īglutiurā-
tur Sigñ cōplexiōis testiculorū C. xxxvij
esticulorū cōplexio si fuerit calida ptes
ppīque vestiūtur pilꝭ nigris & erichr:
virga virtuose erigitur. spma exit ī substā-
tia multū grossa & viscosa. & cito exit cū fri-
catiōe coitꝰ. etiā an cōplemētū etatis cōtingit
grāde desideriū coitꝰ. vñ sup virga manifes
te apparēt vene: nerui eorū sunt fortes & pel-
lis grossa Si testiculi fuerint frigide com-
plexionis partes vicine sūt multū nude a pi
lis: & illi qui ibi sunt extēsi sunt. virga raro
erigitur. et debile spma exit liqdū & tarde. ve
ne ipōrū sūt occulte: nerui debiles. pellis sub
tilis & mollis Si testiculi fuerīt humide cō
plexionis multo spmate abundāt et eiciūt
coitu: tamen ē aquum & albū vt lac. et bene v
tile ad cōcipiendū. tardāt multū sem eicē:
pellis est multū nuda a pilis & subtilis. Si
testiculi fuerīt humide cōplexiōis spma in e
is generāt paucū. tñ illud ē spissū & viscosū
& vtile ad cōcipiēdū. virga debile extēditur
pili

pili eorū sūt breues & eriçij aspi & grossi: pel
lis vero grossa magis qꝫ subtilis. Si testiculi
fuerit calide & humide cōplexionis virga po
tenter erigitur. et erecta manet viriliter. et e
ciam mouetur ad coitū & multū sem emittit
Si testiculi fuerit frigidi & sicce cōplexio:
nis virga tarde erigitur. & cito pdit virtutē
parum semis emittit. et quandoqꝫ nō pōt ex
ire coitu completo

De noticia partium corpis in omni aīali
Ca. xxxviij

Cor oībꝫ alijs mēbris corpis ē calidiꝫ
naturaliter. & ex calore ipsius totū cor:
pus viuificatur. et tenet calorē ī ceteris pti:
bꝫ sui. & ipm recipit a supiori īfluxīde. q° sic
corpꝫ manꝫ cōpactū. Unde a calore cordis ce
tere partes corpis calefiūt. & sic possumꝫ di:
cere qꝫ cor ē fons īnati caloris et origo. pos:
tea epar. & post illud sunt cetere partes carīs
et pulpe Cerebrū est oībꝫ ptibꝫ corpis fri:
gidiꝫ et hūidiꝫ ad cōtrariū caloris cordis.
Unū vnū ɋtēpat aliud Adeps naturaliter ē
frigidior & siccior q̄dā hūiditate coagulata.
Os naturaliter ē calidū & siccū Medulla ē

naturalit' calida et hũida. oīs cartilago vē
nerug panniculy vētring ē frigide et sicce na
nature. tam̄ ē ming q̄ꝫ os. Cutis ē tēpata et
ꝑprie est illa que est in vol' manuū Nervorū
quoqꝫ cōplexio multū diuersificatur qm̄ q̄
a cerebro ꝓgrediūtur humidiores sūt q̄ꝫ illi q̄
a nuca nascūtur. cū ī sua cōplōne vicinētur
cōplexioī cutis q̄ dicitur tpata Glādule sūt
frigide et hūide. et oīa mēbra que generant
lac. vt māme sperma testiculi saliua pulmo
Caro multū diuersificatur eo q̄ꝫ scd̄z cōple-
xionē m̄bri ē calidior et ming calida. tamen
oēs carnes recētes abs sale sunt calide et hu
mide. salite vero calide et sicce: diuersificatur
tam̄ scd̄m locū ptis aīal' et q̄ntitatē sal' Ca
ro mediocris. i. macra et cꝰssa ē tpata in omi
q̄litate. Vn̄ scd̄m veritatem caro bn̄ macra ī-
piguat et crassa macrat Caro porci castrati
hedi agni vituli galline pullorū caponis. et c
Bona ē et laudabilis eo q̄ꝫ facile digeritur et
bonū generat sāguinē. caro volatiliū facilior
ē ad digendū q̄ꝫ gradientiū. et quicq̄d est ex
eis meliꝰ sunt lacerti lingua pes os et epar.
Oē frixū ē et assatum calidū ē et siccum:

Paradoxum

Unde durū ē ad digerendū. ⁊ psonā reddit macrā. oleū est humidū et calidū. Oua sorbilia sunt bona et sana. et ex eis melior ē vitellus albumīe. Caseus malus ē in cibo tā dulcis q̄ꝫ salitus tamen vtilꝫ ē dulcis post reliquos cibos. qꝛ tūc assūptus facit digerere. Butirū bonū est et sanū Lac plus malū ē q̄ꝫ bonū. ⁊ ī estate melius Oē membrum aīalis quāto plus est neruosum tāto frigidioris est nature: Ut pes

Signa repletionis malorū hūorū. c. ixl.

Repletio malorū hūorū q̄ solet īfirmitas gnrari oñditur p hec sigꝫ nimia rubedo in facie: palliditas ī pelle ⁊ vnguibꝰ: freqns extēsio brachiorū: pluriā ossitatio. spissa sternutatio. grauis dormitio plenitudo venarū. exitus sāguīs de naso ex facili. sepe grauitas capitis. vt dolor frontis. tīnitus aurium. lacrimatio oculorū: ⁊ pruritus in eis tiōr de plaō. iertia corpis ad eūdū ⁊ laborādū magnitudo pulsus dissoluꝰ vētris. vriā turbida n̄ volūtarius appetitus cōedēdi ⁊ debilitas in tota psoā

Sigꝫ nimij sāguīs C. xl

Cū sanguis nimis abūdat accidit pru-

titus quasi vbiqz carnis: et principaliter in brachijs. i faciē abūdat rubedo: cōtinue oris dulcedo sētitur ad saporē preter solitū. fiunt vesicule in oē & in labijs. q̄dā ardoēs sētiūtur i pectore: quos carbūculas appellāt q̄bꝰ persona pdit comedere & suos sōnos. vrīā rubea et aliquātulū spissa: corpꝰ pinguescit. res sapiūt bone in esu. vn̄ bene appetit digerit et deponit

Sign̄ nimie colere. Ca. xli.

um colera nimis abūdat accidit ī facie color citrinꝰ. amaritudo in oē. asperitas i gula: sitis multa. pauca saliua. līgua sicca & aspa. caput sepe dolet. os siccū. debil' appetitus. tardus. vomitus citrinꝰ vel viridis cū multa amaritudine. egestio erit sicca durā & pauca q̄si adusta & feculēta cū multo premitu et labore. vrīa tenuis: citrina ignea et clara: vigilatio multa. dormitio pauca. caro macra. et cor instabile de vnoquoqz

Signa nimij flegmatis C. xlij

um flegma nimis abūdat ī oē accidit multitudo saliue. i. sputꝰ multus. qui si fuerit albus et fluidus ē bonꝰ. si viscosus malꝰ: paucitas sitis. os madidū. gula moll'

et lingua. raro bibit vel nunq̄ nisi ī prādio vel cena. Vrina exit alba. in eundo piger. et in laborādo debilis. supfluitas abūdat ī naso. oculi fiūt gues et sōnolēti. sōnus fit lōgg caro vndiq̧ sētitur mollis et lassiua appetitus debilis paucg acerbus. digestio tarda. ī facie color albg sine rubeo colore. egestio mollis et pauce feditatis. in addiscendo est grosse capacitatis. oculi sepe lachrimant ꝯ pprie cōmi mane. pili cito crescūt et vngues

Signa nimie melancolie Ca. xlij.

ū melancolia nimis regnat accidit ardor stomaci: multitudo appetitg canini. color fuscg in facie. sanguis ē niger ꝯ spissus. vrina nigra vel aliquantulū ruffa cedēs aliqn̄tulū ad viriditatē vel palliditatē Corpus ī tactu sentitur frigidū hebes ē in laborerio. pedes frigidi sunt multū. cor suspiciosū. psona ex cogitatu tristis. facile irosa. tenax. amās stare in solitudīe. pauci ē cibi et potus

Notula doctrinalis C. xliij

atura nichil facit frustra. ꝯ ī vnoquoq̧ sēper facit qd melius est. et ideo nulla

qualitas est ociosa in corpe. Sciendū ꝙ hō a natiuitate sua vsqꝫ ad seniū desiccari n̄ cessat. nascens vt moriatur. In calida regiōe sunt gentes natiue. brune in pelle. vt patet de ethiopibꝫ. vel rubee albedine intermixta aliquātulū. Et ī carne sunt sicce. crispe. capillos habent et grossos et asperos. Et ī frigida regione nascūtur gentes longe: in pelle multū albe aut blunde. nude a pilis vel quasi ꝗ in suo esse sunt extensi albi vel blundi. Nota ꝙ regio est multiplex in pucia et matrice mulieris: que si vtraqꝫ fuerit calida creatuā generatur. et generata manet nigra vel bruna ꝛc. Et si fuerit frigida effitiatur alba plꝰ ꝛ minus scd̄m regioīs ɔplexionē

De noticia nimie abūdantie humorū per somnia C. xlv

e iudicio cognitioīs sōniorū ita dicitꝰ. ꝙ eorū aliud est verū aliud falsū. Itē sōniorū aliud significat de preteritis. aliud de presentibꝫ. ꝛ aliud de futuris. ꝛ aliud significat nisi fantasiā. et oīa ista attendētur esse a quibusdā ꝑpter etatē. ꝑpter cibū. ꝛ ꝑpter

tēpus

tēpus lunatioīs. qr aliter videt ī isōnijs puer & aliter iuuenis. aliter & aliud senex & aliter et aliud mulier in quolibet sui statꝰ Itē sōniū an̄ digestionē cibi sūpti vel nichil significat. aut de preteritis. siue sui siue alterius quocunq; modo. vt visu &c. Sōniū indigestione facta sed nō dū pfecta significat de presentibꝰ factis licet fiat cū interuallis Sōnium post cōpletā digestionē cibi assumpti significat de futuris oīo. Vnde cum q̄s dormiendo se sōniauerit aliq̄d: & ī excitatiōe sōnij sibi videbitur extraneū et magne significationis: & vellet scire quid significat cōfestim surgat. et illud notet: aut non dormiat plꝰ super latus sup qd se somniauit. et tunc recordabitur ī die: nisi multa sōnia viderit lōgo dormitu. In die āt si aliq̄d illiꝰ sōnij oblitus sit fricet sibi caput retrorsū vbi est virtꝰ meōrie. & tūc cū piu dicatiōis auxilio facile erit memor si deꝰ voluerit Itē sōniorū quedā significāt lucrū. quedā dānū. quedā gaudiū. q̄dā tristiciā. quedā egritudinē. q̄dā sanitatē: q̄dam guerrā. q̄dam laborē: q̄dā req̄ē: q̄dā solūmō explanationē sōnij. ubi grā

cū homo somniat ī hora debita sui statꝰ auē
capere lucrū significat. auē ꝑdere dānū sigfi
cat. plorare gaudiū significat. ridere tristici-
am significat. velle currere et non posse īpe-
dimentū significat. et ita de ceteris Sꝫ qꝛ
sōnia sunt satis exposita ī libro sōniorū ꝑ or
dinē alphabeti. quē ponemus in hoc volumi-
ne libri. idcirco hec dicta sufficiāt

Sōnia significātia dñiū sāguīs. C. xlvi.

Um sanguis regnat homo somniat se
videre rubeū colorē. vt miniū: cinabri-
um: tīctā scarlatā: sindonē rubeā vel viola-
ceā. morellū. rosā ingranatā. sanguinē fusū
facere nuptias vel spōsalitia vel esse in talibꝰ
Comedere cibū dulcē. ꝛ rem sapidā. sentire
ventū. ponere vētosam: incarnare aliquem.
Videre carnem sanguinolentam. ꝛ huiusmo
di res rubeas aut rubicūdo colore

Sōnia significātia d. colere rubee. C. xlvij

um colera rubea regnat hō somniat se
videre ignē ardentē. carbones viuos
prunas accensas scītillas. clibanū. fornacē
cereū. fulgur. audire tonitrua. celum rubeū.
ignē

igne: inflāmatum lapide. lite verborū inter aliquos: pugnā: pcussionē: rumorē colorē zallū: lothonē: auricalcum: aurū: ramū: auripigmētū: capillos blundos: amara cōedere

Sōnia significātia d. flegmatis C. xlviij

um flegma regnat hō sōniat se videre pluuiā: mare: flumē: fontē: aquā: canale: puteū: lacū: nauē euntē: piscē: vethe: linū: abluere aliqđ: vt mang panū. Videre colorē albū: cerusam: calcē: caseū: bombicem: cadere in aquā: fugulos: lachrimas: sputum Vrinā: sirupū: aquā haurire: lixiuiū: natare capillos: tegulas stillare: et hmoi similia.

Sōnia significātia d. melācolie C. xlix.

um melancolia regnat hō somniat se videre colorē nigrū et fuscū: vt fumū: tenebrā: sepulturā: infirmū: hospitale: mortuorū cadauē: timorē: tristitiā: ipotētiā: esse i carcere ligatū: necatum diabolo: vestem esse stercoratam: et similia

Sōnia significantia caliditatē. C. L.

onstat quando calida cōplexio: hō se Videt in sonnijs stuffare. balneaē: ad

solem stare. incedere p ignem: se igne offēdi vel ferro vel aqua calida et similibus

Sōnia sigficātia frigiditatē C. li.

Onstat quando frigida cōplexio hō in sōnijs videt se esse ī loco frigido glaciē videre. tangere niuē: ferrū: brumā. plūbū: lapidē. ex frigore tremere. cristallū. albumē oui. lac coagulatū et similia.

Sōnia significātia humiditatē C. lij

Onstat quādo humida complexio. hō videt in sonijs se tāgere rē mollem et leuē siue tenerā. comedere panē recētē: bibere brodium. mingere. aquā palpare

Sommia sigficātia siccitatē C. liij

onstat quādo sicca cōplexio hō sōniat se volare: in se fieri insultꝰ: aliquid leuitatis cape: et auē volare: pennā. foliū arboris vibrare. scalas. mōtē. turrim. exp̄mē aliquid vl̄ distillare. et huiusmodi

Sōnia sigficātia repletionē huōrū C. liiij

uādo repletio humorum ē ī corpe hō somniat se ḡuari ab aliquo vel onerari per voluntatē aut violentiā. velle ire et non posse

posse: aut se leuare: nec ex debilitate valere

Sōnia significātia malos huōres. C.lv

uādo in corpe sunt mali humoēs et ni mis regnāt homo videt ī somnijs se i re p loca cenosa. fetida. putrida. tangere limū stercus siccum. menstruū. rem turbulētam et similia his

De noticia auguriorū Ca. lvi

uguria sunt in canonibꝫ ecclesie vetatam diamqꝫ ꝙ quedā accipiūtur p obuiationē hoīs vel alterius aīalis ꝛ p auditū vocis. et hic et hec augur auguris idem ē ꝙ qui et que per talem sciētiā iudicat res futuras: ⁊ sic p sig̃ huiꝫ sciētie singula ī genē iudicare scit et nouit Unde sciendū est ꝙ auguriorum quedam significant boᵐ euentū: ut Confert ⁊ emponenth: quedam malum euentum: vt viaran et harenan. et quedam medium inter vtrumqꝫ. vt fert et confert. Sūt eī quedā notabilia. ꝗbus ꝓprie auguria ꝯsiderātur. vt sternutatio ossitantis obuiatio volatꝫ auiū. cātꝫ auiū. vox audita locutoris circa ꝓpoᵐ negocij. vt sōniū antecedens

Unde homo facit auguriū hoī sicut cetera aīa
lia faciunt: vt aq̄la. cornicula. nocticorax cor-
uus. bubo. picꝯ. gatta. caīs. porcꝯ. equꝯ ⁊c.
vt hēt r ī libro auguriorū. Itē auguriorū
q̄dā fiūt ante. quedā post. quedam dextre. q̄-
dam sinistre. et cū diuersa sint in sua dispo-
sitioē quodlibet illorū ꝑprie noīantur. et ex
ꝑprio noīe cognoscitur interpretandū. Vn̄
dicimus ꝙ auguria sunt numero. xij. ad in
star. xij. signorū celi. ⁊ sunt hec. fernoua. fer
uetus. cōfert. emponē th. scimasarnoua. sci-
masaruetus. et hec fiunt in dextero latere In
sinistro vero latere sunt Confernoua. ꝯferue-
tus viaran. harienan. scassarnoua. scassarue
tꝯ Cū aūt ista noīa sint grauia ⁊ multe sig-
nificatiōis. ideo placet nobis ea exponere suffi
cienter. Fernoua ē auguriū quando tu exi-
ueris domū tuā causa faciēdi aliq̄d. et eūdo
Vides hoīem vel auē eundo vel volando. ita ꝙ
se ponat ante te in sinistra parte tui. et istud
est tibi signū bone significatiōis sup negoci
um. Feruetus ē auguriū quādo tu exiueris
domū tuā causa faciēdi aliq̄d. ⁊ eūdo prius
inueīs

vel vides auē vel hoiēm pausantem añ te in
sinistra parte tui et istud est tibi malū signū
sup negotio. Viaran est auguriū quādo hō
vel auis suo itinere vel volatu ante te transit
veniens a dextera parte tui. et tendens in si
nistrā euanescat. istud ē tibi bonū signū su-
p negotio Confernoua est auguriū quādo
prius inuenies hoiēm vel auē eūtem vel vo-
lantē. et se repauset ante te in dextera pte tui
vidente te: et istud est tibi bonū signū super
negotio Conferuetus est augurium quā-
do pus inuenis vel vides hoiēm vel auē se re
pausantem in dextera parte tui te vidente. et is
tud est tibi malum signum sup negotio.

Scimasarnoua ē auguriū qñ tu vides
hoiēm vel auem post te et te cōsequi & transiē
te; et āteq̄ pueniat ad te vel tu adeā alicubi
se repauset te vidente in dextero latere tui. et
tunc est bonū signū sup negotio Scima-
saructus est auguriū quādo tu vides hoiēm
post te vel auē pausantē ita q̄ sit tibi dextero
latere. istud est tibi malū signū sup negotio

Scassarnoua ē auguriū qñ vides ptꝰ te

hoiēm vel auem. et anteq̄ p̄ueniat ad te. ꝯ tu ad eam in loco repauset te vidente significat bonū signū sup negocio. Scassarueth ē augurium q̄n vides hoiēm preterire vel auem in loco pausantem ita q̄ sit tibi in sinistro latere tui est tibi malū signū sup negocio Empo neth ē augurium q̄n hō vel auis venit a late sinistro tui et transit ad dexterā. nec eā vides repausare sed euanescit a te tūc est tibi bonū signū sup negocio. Harenan est augurium quādo hō vel auis a dextero latere tui vadit ī sinistrum transiens post tergū tui. et eā vides alicubi repausare. tūc ē tibi malū signū sup negocio. Ut āt singula q̄ diximus euidētius ītelligātur libri auguriorū hec ponimus in exemplo

De notitia sternutatiōis C. lvij

Sternuto. tas. verꝫ ē: et significat sternutare Et hec sternutatio. huius nis. ipse idem actus est q̄ dr̄ sternutatio Nec aliud est sternutatio q̄ fumositas vaporū q̄ ascēdit in caput vsq3 ad cerebrū. Et cū ibi sp̄ plus abūdet nociua q̄ iuuatiā a naturā depellitur

et cadēdo

et cadendo exit in ictu p nares & p os. pt aūt
vetari sternutatio ne fiat quādo sentitur cō
tingere Si oculi parū fricētur ɔfestī cessat: &
aīali tūc caput purgatur a malis vaporibꝰ
vt domus a fumo. qn̄ expellitur a vēto.
Quid aūt vna sternutatio vel due boni vel
mali significet hic ponā exēplū Dū et aliqs
hō cogitauerit aliquid sup aliquo negotio ē
ptionis vēditioīs vł intellcūs &c. & fecerit du
as sternutatioēs vel quatuor aut alibi p al
terā facta fuerint. ɔfestī se leuet si sedeat et si
stat in pedibus et se moueat. & incipiat ire
cā ɔplēdi negotiū siue ītromittēdi. q̄ ꝓsꝑabi
tur in eo Et si fecerit vltra q̄ttuor sternuta-
tioēs nō ptinet sibi sup hoc fcō. cū sit sub du
bitatioē sciēdi veritatē nisi illud videat ad-
huc p aliud sigm̄ vt obuiatioīs sigꝰ &c Si ve
ro fecerit vnā sternutaꝰnē vł tres oīo delinq̄t
oīa tā in dicēdo q̄ꝫ in faciēdo. eo q2 de facto n̄
posset puenire ad bonū finē. nec cito nec faci
le Item si duo homines vel quasi in vno mo
mento fecerint duas sternutationes. id est
quilibet eorum fecerat suam sternutationē.

tunc ei est bonū signū faciēdi aliquod ꝓposi tū ī certo facto. Unde statim īcipiat negociū et ꝓsperabitur in gressu maris causa negoci atioīs ⁊ etiā ꝑ terrā Due sternutatiōes ei bo nū signū significāt et econuerso. Ut de vna vel trib9. Itē cū q̄s recēter venit ī locū vna sternutatio ei bene significat. et ecōuerso. vt due vel quatuor ⁊c. Itē vna sternutatio ī aliqua nocte facta ꝑ quēcꝫ de familia domus bonū significat. vt lucrū ⁊c. Due vero malū vt dānū ⁊c. Verū est ꝙ ille q̄ sternutat reci pit partem significatioīs hac conditioē ꝙ ce tera participabūt cū eo de illo euētu Item si due sternutationes fiāt omni nocte ab ali quo et illud ꝯtinetur ꝑ tres noctes signū ē ꝙ aliq̄s ꝟ aliqua de domo morietur. vel aliud dānū domui ꝯtinget ꝟ maximū lucrū. Itē in introitu domus si q̄s nouiter hēat vnam sternutationē tute ītret eā habitaturg Si ve ro duas exeat. et eā n̄ habitet Item homine iacente in lecto suo si vigilauerit et fecerit v nā sternutationem est sibi signū malum in firmitatis vel dāni. Si vero dormiat ⁊ fecerit

vnam

Vnam sternutationē p'ris significat vt q̄n
dem tribulationem. mortē p̄sone: vl' ip̄edi-
mentum grauissimū. aut rerū p̄ditionē. Si
vero aliquis in lecto iacendo duas fecerit ster-
nutationes & vigilet signū ē bonū & lucri &
sanitatis &c̄ Sʒ si dormiebat tūc ē melius Et
si omni nocte due fiant sternutatiōes usʒ in
tertiā noctem tūc est signū optimū aut ī lu-
cro aut in alio honore &c̄. Itē si aliq̄s tota
die iuerit ut mercator & peregrin9 aut p̄tim
ī die & repausauerit ī aliq° hospitio. et ibi re-
pente faciat duas sternutationes locum mu-
tet et vadat in aliud hospitium eo q̄ p̄sperabi-
tur alioq̄n aduersabitur. Itē cū quis petendo
aliquid cā operādi eā rē vel tetigerit et habue-
rit vnā sternutationem. confestī discedat de
loco illo. et permittat oīa illic. et alibi tentet.
& tūc ille p̄sperabitur aliquātulum Et si habu-
erit duas sternutationes. tollat eā secure. et
eam rem nō p̄mittat. nec ampli9 differat Itē
si q̄s post pactum factū nup de aliquo vnā
sternutationē fecerit. tūc ei sig̃ficatur q̄ oīa
in pacto stabūt firma Si vero tres fecerit pa

ctũ nõ seruabitur. Item siquis sũmo mane in die lune cũ de lecto leuauerit habuerit v; nã sternutationẽ significat ꝙ totã ebdomadã habebit ꝓspa in lucro vel alia cõsolatiõe. Si vero duas habuerit totum ↄtrariũ erit. Itẽ siqs ꝑdiderit equũ ãnulũ ꝛc. et exiẽs domũ suam cã ꝗrendi et in exitu nuꝑ habuerit vnã sternutationẽ significatur ei rẽ suã recuperare Si vero duas habuerit nũꝗ rẽ adiuenit. Itẽ die dñico sũmo maẽ cũ ꝗs se leuat de lecto tres sternutatiões habuerit ei boᵐ significat. Vna vero malũ significat. Itẽ ãte prandium vel cenam quasi volẽs ĩcipe comedere duas sternutatiões fecerit bonũ significat. vna vero malum. Vir infirmꝰ iacens ĩ lecto si timeat et diffidatur ꝛ hẽat vnã sternutationẽ signũ est mortis. Si vero duas euadet. Mulier grauiter infirma si ĩ lecto habuerit vnã sternutationẽ est sibi signũ liberatiõis. Due vero mortem significãt.

Nũc incipit tercia pars in ꝗ cõtinẽtur capitula Phisionomie in specie vtriuſ sexus viri et mulieris. C. l viij

Ad parti

D particulas quidem corpm Utri-
usꝫ sexꝰ videlicet viri et mulieris.
penitus reuertentes scdm seriē for-
me cuiuslibet psone in omni statu sui dicimꝰ
ꝙ Phisionomia est ingeniosa sciētie nature
p quā cognoscitur virtꝰ ⁊ vitiū cuiuslibet a
nimalis. Et qm̄ mēbrorū quedā sunt sīplici
a vt ligua cor ⁊c. quedā vero composita vt
oculus nasꝰ. ⁊c. Idcirco dicimꝰ ꝙ multa sūt
signa que simul viuūt. somnia quorū dant
iudicium sapienti Et ideo sciendum ē ꝙ mul
tiplex est differētia inter virū et mulierē ca-
dens ī iudicio scīē q dicitur phisionomia. que
accipiēda ē pprie in viro et īppe in muliere
Causa est quia vir in omī compositioē ipāꝫ
plenius apprehendit ꝙ mulier. Ut euiden-
ter apparet in scientia canonū q sunt infra p
modū capitulorum et ob hoc dicimus ꝙ pro
Uiro intelligatur ppe iudicium vniuscuiuꝫ
capitulī. et pro muliere improprie. cōparato
tam̄ intellcū ipsorū ad idem Quare magnū
ingeniū debet adhiberi cōprehensioībꝰ oīm
que sunt necessaria huic sub vi collectionis

prius q̄ iuditium pferatur vtriusq; sexus. si
casus euenerit in aliquo iudicādi. videmus enī
virū in facie cōsimilem mulieri. quē cū sagaci
ter aspexerimus sic et sic iudicamus de illo. et
ita de ceteris ptibus corpis vt manus ⁊c̄.
Videmus etiā mulierē in facie. et hec erit car
naliter similis viro sola dispositiōe mēbrorū
.s. tam alterarū ptiū corpis vt manus ⁊c̄. q̄
faciei: nunquid iudicamus de illa queādmo-
dū de viro possumus iudicare: nequaq̄. sz a-
liter et debilius p eo q̄ cōplexio mulieris val
de distat a mera rōne et cōplexiōe viri ī oībus
nisi in vno mō q̄ dr̄ cōis esse. Sz de coī due
ptes attribuūtur viro et tertia mulieri. Vn̄
volentes ordinē oīm et singulorū ptiū mēbro
rū retinere. a Capite nūc īcipiemus pncipalit̄
et ponemus rubricā vnicuiq; pti totius corpis
humani: et nō alterius aīalis. vt opus nr̄m sit
facilius omni lectori. Et cōnumeratis oībus mē
bris pticulariter a sūmo capite vsq; ad plā-
tas pedū finiemus ipm̄ opus cū auxilio dei q̄ d
nichilo cūcta creauit. et discreuit. solus guber
nās oīa. et disponēs magno regimīe sapiēn
que n̄ fallitur De ca-

De capillis) Ca. lix.

Capilli plani et extēsi et in colore albi vel blundi si sint subtiles et molles. significant hoiēm naturaliter timidū corde. debilē viribus. pacificū in societatibꝫ. vbiꝫ cōuenientē ꝙ māsuetū. Capilli grossi ꝙ ericij ac breues sigficant hoiēm naturaliter fortē securum. audacē. inquietum. vanū. sepe fal- lacē. cupidum pulcrorum ꝙ plꝫ simplicē ꝙ̄ sapientem licet fortuna ei faueat Cuiꝫ capilli sunt multum crispi significāt hoiēꝫ duri īgenij. aut multe simplicitatis. siue vtrūqꝫ Cuiꝫ capilli sunt multi sup tēpa faciei et sup frontē. q̄bus frons valet iudicari pilosa significāt hoiēꝫ simplicē. vanum. luxuriosū. cito credentē alteri in motibus ꝙ loquela rusticalis et grossi ingenij Cuiꝫ capilli sunt multum ericij et eleuati et cesarie ex sua tortuositate significāt hoiēm valde simplicem. audacem. supbum dure capacitatis. velocis ire. mendacem. luxuriosum. malitiosum. in malo p̄sumptuosum Cuiꝫ capilli in āgulo frontis sunt valde ericij ꝙ omnes eleuati vel

ptim ex eis sitqz frōs calua significāt hoiēz simplicē: et partim maliciosum cū sagacitate mōrū Cu9 capilli sunt multi. i. spissi p totū caput significāt hoiēm luxuriosum. et bone digestionis. rarnū. velotis crudelitatis: pigrū i agendis. male meōrie. cupidū multorū ac infortunatū. Cuiq capilli sunt rubei significant hoiēm īuidū. venenosum. fallacē. supbū et maliloquū Cuiq capilli sunt valde blundi significaut hoiēm conuenientem ad oīa. amātem honorē. et vana gloriā habentē

Cuiq capilli sunt valde nigri significāt hominē cōuenientem ad oīa plusad bonū ꝙ ad malū: in offitio et opere studiosum. secretū: fidelem: et non bene fortunatū Cuius capilli sunt quasi albi vel glauci significant hominē bone conditionis et conuenietē ad oīa timidū. verecundū. debilem. boni īgenij. tenere capacitatis. durā ac crudelem fortunā habentē Cuius capilli sunt mediocres i qntitate et colore significāt hoiēm conuenientē et plus tendentem ad bonū ꝙ ad malum. amātē vitā pacificā. mūdiciā ꝛ bonos moēs.

Cuiq

Cuius capilli tpe iuuentutis sunt cani l' est caluities significant hoiem mouētē sepe ad luxuriā. vanū. audacem. instabilē. loquacem

De fronte Ca. lx.

Rons multū eleuata in rotundū sigficat hoiem liberalē amicos et noticis. sectū. boni intellectus. alteri tractabilē et multis gracijs virtuosum Cuius frons ē plana pelle & osse & non cōtinēs rugas sigficat hoiēm ex facili litigātem. vanū fallacem. plꝰ simplicem q̄ꝫ sapientem Cuius frons est nimis parua ex omni parte significat hoiēm simplicē. cito irascibilem. facilis crudelitatis. cupidum rerū pulchrarū curialē Cuiꝰ frōs ē bene rotunda in angulis tēporū vt ossa q̄si appareāt et nuda pilis significat hoiēm boī ingenij et clari intellectus multe audacie. in malo magnanimū. cupidū pulchrorū mūdiciorū et honoris Cꝰ frons ē cuspida ī angulis temporū vt ossa quasi foris ꝑmaneāt significat hoiēm vanū & īstabilē ī oībꝰ debilem simplicē et tenere capacitatis Cuius frōs est in tēporibꝰ q̄si cōflata grossitudine

carnis. s. q̄ habeat maxillas carne plenas. significat hoīem multi animi. sup̄bū. iracūdū et grossi ingenij. Cuius frons est rugosa et decliuis a medio vt sit quasi duplex in facie nasi siue hēat vallem siue nō significat hoīez simplicem. magnanimū. magni ingenij. et crudelis fortune Cuiꝫ frōs est magna ex omni parte et aliquātulum rotunda vbiqꝫ ac nuda pilis vel calua parū vel satis significat hoīem audacē. boni ingenij et intellectus. sagacem. malitiosum. magnaīmū. magne ire non bene legalem. et ideo facile mendacē.

Cuiꝫ frons est valde longa ⁊ alta in rotundum ita q̄ facies versus mentū sit figurata in acutū significat hoīem simplicē. debilem conuenienter legalem et crudelis fortune

De Cilijs. Ca. lxi

Cilia arcuata multū et que frequenti motu eleuātur in altū. sigficāt hoīem sup̄bum. aīosum. vanagloriosum. audacem minacem. cupidū pulchrorū. et cōuenientem. ad vtraqꝫ Cuiꝫ cilia sunt deorsum decliāta cū altera loq̄tur vel alterū ītuetur q̄si latēt

sub eis

sub eis significant hoiēm valde maliciosum. vel fallacem: mendacem ꝓditorē: tenacē: pigrū: secretum: paucaloquū Cuiꝰ cilia sūt rara a pilis significant hoiēm siplicē: vanū: debilē: cito crudelē: et in societate satis conuenientem. Cuiꝰ cilia sunt naturaliter plicata deorsum vt q̄si sint crispa significant hoiēm inuerecūdū: pigrū: suspitiosum. tenacē: iuidū: ⁊ i multis facile seductorē Cuius cilia sunt valde breuia et in colore alba vel blūda. significant hoiēm quasi ad oīa conuemiētē. debilem. timidū: facile ac cito alteri credētem et conuertibilem.

De intercilijs Ca. lxij

Intercilia significāt hoiēm tenacē: iuidū: secretū: sagacem: valde cupidum pulchrorū: vane fortune: et plus crudelis q̄ delectabilis Cuius intercilia sunt lōga valde significāt hoiēm aliquātulū dure capacitatis: subtilis intellectꝰ: magne audacie: multe fidelitatis. et amicicie clare et ꝑfecte

De oculis Ca. lxiij.

oculi magni. i. grossi et multe capitioīs

significant hoiēm frequēter pigꝝ. quandoqꝫ audacē. inuidū. partim verecūdum. et ptim nō secretū. conuenientem. tenacē. vanū. leuiter mendacē: magne ire: male memorie. grossi ingenij. et parui intellectꝰ. et minus sapiētem q̄ se reputet scire. Cuiꝰ oculi sunt in capite quasi absconsi. i. concaui intus et longinqui visus significāt hoīēm suspitiosum. maliciosum. magne ire. puersi moris. valde memorem. audacē. crudelē. facile mendacem minacē. viciosū. luxuriosum. supbū. inuidū et seductorē Cuius oculi foris valde preeminēt significāt hoīēm simplicē aut stultū parum verecundū. aliquātulum largū. facile seruicialē. grossi intellectus et ingenij. cito conuertibilem ad vtrūqꝫ Cuiꝰ oculi acute intuētur et studiose alijs declinatis significāt hoīēm malitiosū et multotiēs seductorē falsariū. sepe mendacem. inuidum. tenacem. secretū: impiū nec bene legalem Cꝰ oculi sunt pui et rotundi quemiēter significant hominem verecūdum. debilem. simplicē. cito credentē dcā alteriꝰ. grossi īgenij. tardi ītellēs et frequē:

et frequēter crudelis fortune. liberalē alteri:
et couenienter verecundum. Cuius oculi
sunt obliqui significāt hoiēz fallacē. sagacē
tenacem: īuidum: iracundum: mēdacē: et ī
multis malitiosum. Cuiꝰ oculi sunt varij et
intuitu vagi significant hoiēm sepe mēdacē:
vanū. simplicem. luxuriosum. seductorē: cito
alteri credentem: inuidum. aīosum cupidū
pulchrorū. et facile conuertibilem ad vtrūqꝫ
Cuiꝰ oculi sepe conniuent. et mouētur añ
et retro significant hoiēm luxuriosū. instabi
lem. sepe mēdacē. facile falsariū. ꝓditorē. īfi-
delem: presumptuosū: et durū ad credēdum
alteri. Cuiꝰ oculi ī albedine aliquātulum
sunt citrini. significant hoiēm simplicē. sepe
mendacē. vanū fallacem. sepe luxuriosū. infi
delē alteri et couenienter secretū: valde sui sē
sus et magne ire Cuius oculi sunt multi
motus aut duri siue tarde intuentes tñ acu
te cū reclinatioē carnis aliorū significāt hoiēz
valde malitiosū ī multis. vanū. pigrū. mēda-
cē. infidelem. īuidiosū. et rixosū Cꝰ oculi sūt
quasi rubei vel vitiosi lacrimis vel sanguine

significant hoiẽz iracundũ: supbũ: dedignosum: crudelem. inuerecũdũ. infidelem: mendacem: vanũ: simplicem: tenere capacitatis: seductorem. et ex facili pium. Cuiꝰ oculi sunt valde grossi quasi similes oculis boum. significãt hoiẽm simplicem: tardi intellectꝰ male memorie: et grossi nutrimẽti Cuiꝰ oculi sunt in forma mediocres tendentes ad nigredinem: significant hoiẽm conueniẽter pacificum: mãsuetũ. legalẽ. ingenij boni. magni intellectꝰ: et conueniẽter alteri seruicialẽ

De naso. C. lxiiij.

Nasus longus et aliqnãtulum subtilẽ: significat hoiẽm audacẽ: curiosũ ĩ sciẽs. iracundũ: vanũ: cito conuertibilẽ ad vtrũqꝫ. debilem: et ex facili credẽtem. Cuiꝰ nasꝰ fuerit longus & extensus habens pũctã deorsum declinatã significat hoiẽz sagacẽ: secretũ: seruicialem: et conuenienter alteri fidelẽ: probũ in agendis et supplãtaneũ. Cuiꝰ nasus fuerit simꝰ significat hoiẽm ĩpetuosũ vanũ. mendacem. luxuriosum. debilem. ĩstabilem. cito alteri credentem et conuertibilem ad vtrũz

ad vtrumqꝫ. Cuiꝰ nasus fuerit in medio latꝰ et declinet ad summitatē sui significat hoiēz facile mendacē. varium. luxuriosū. verbosum et crudelis fortune Cuiꝰ nasus fuerit vndiqꝫ grossꝰ et bene longus: significat hoiēm cupidū oīm pulchrorū. ī bonis simplicem: ī malis sapientē: conuenienter bene fortunatū fictuosum in eis que cupit. secretū. et valde minꝰ scientem q̄ꝫ se scire reputet Cuiꝰ nasus fuerit valde acutus in pūcta ꝫ mediocris inter lōgum et curtū grossū et subtilem significat hoiēm cito irascibilem. valde sui sensus: facile rixosum: et dedignosū. sagacē: debile: maliciosū. seductorē: minacē. et memorem Cuius nasus fuerit valde rotunda in extremis et cū puisnaribꝰ significat hoiēm supbū. grossi nutrimēti: cito credētē: vanum largum et fidelem Cuiꝰ nasus fuerit nīs longus et in pūcta plus subtilis q̄ꝫ grossꝰ: ꝫ conueniēter rotundus significat hoiēm ī loquendo audacem. in agendis pbum. facile ī iuriosum: fallacem: mundum. tenacem: in fide secretum: cupidū alieni. et multis modis

latenter maliciosum Cuius nasus fuerit re
tortus et curuatus in sursum et longus conue
nienter habens puncta grossa significat hoiem
audacem superbum tenacem. inuidum. cupidum.
iracundum luxuriosum. mendacem seductorem
vanagloriosum. infidelem. rixosum Cuius
nasus fuerit in medio valde eleuatus signifi
cat hoiem sepe mendacem: vanum. instabilem
luxuriosum cito credentem. importunum. ingenij
boni grossi nutrimenti. et plus simplicem quam sa
pientem et maliciosum Cuius nasus fuerit
qualitate rubicundus vltra omnem speciem
ceterorum significat hoiem auarum. impium. te
nacem luxuriosum. supplantantee bonitatis.
grossi nutrimenti et ingenij: tenere capacita
tis Cuius nasus fuerit conuenienter grossus
vndique et super puncta planus aliquantulum
significat hoiem satis pacificum mansuetum. fi
delem laboriosum secretum et boni intellectus
Cuius nasus fuerit super punctam aliquantu
lum pilosus et vndique grossus conueniẽter
et in iunctura frontis parum subtilis significat
hominem bone conditionis in omnibus et con
uertibilem

uertibilem facile ad utraque Cuius nasus fuerit ubique grossus nares hns latas signi-ficat hoiem grossi igenij. et plus simplicē q̄ sa-pientē. mendacē. fallacem: subdolum: rixo-sum. luxuriosum: inuidum. et uanagloriosū:

De naribus Ca. lxv.

Nares nasi stricte ac subtiles: signficat hominem habentē paruos testiculos. sa-gacem. dedignosum. mendacem. fidelem: ua-nagloriosum. cupidum pulchrorum: in agē-dis modestum Cuius nares fuerint mag-ne et ample. significane hominem habentem magnos testiculos luxuriosum. proditorem uanum. falsum. audacem. mendacem. inui-dum: cupidum. grossi ingenij. tenacem. paru timidum Cuius nares fuerint ualde obtu-se siginficant hominem insipientem. uanū: mendacem. superbum: aspere fortune. et bel-licosum.

De ore Ca. lxvi.

o Os magnū et latum ex clausura et apertione significat hoīem audacem. īuerecundū. facile bellicosum. mēdacē. verbosum nouigerulū: cōestorē: īmūdū. grossi īgenij tenacem. ⁊ valde insipientē. Os cuius fuerit parua clausura et apertio significat hominē pacificū: timidū. fidelem: secretum: tenacem: largum. verecundum. doctrinalem. ⁊ parum comedētem. Cuius os fetet flatu significat hoīem in epate viciosum: sepe mendacē: vanum: lassiuum: fallacem: tenere capacitatis grossi intellectus: seductorem. īuidū. cupidū alieni: et conuenienter alteri largū: nouigerulum: cito credentem: et plus simplicē ꝙ sapientem. Cuius os redolet flatu significat hominem couenientem: sapientem: in dādo et retinendo sagacē: secretū: cupidū pulcrorū. fidelē. cito credētem et quertibilē ad vtrūqꝫ

De labijs C. lxvij.

Labia oris valde grossa vel nimium reuoluta foris significat hoīem plus simplicē ꝙ sapiētem: cito credentē: grossi nutrimenti et conuenientem ad vtrūqꝫ. Cuius labia

labia fuerint conuenienter subtilia et nõ mul
tũ foris retorta significant hoiẽm discretũ ĩ
oĩbus: secretum. sagacẽ: iracundũ ꝯ multi ĩ
genij Cuiꝰ labia fuerint bene colorata et
plus subtilia q̃ grossa significant hoiẽm bo
ne ꝯditiõis in oĩbꝰ. et cito ꝯũtibilẽ ad vtrũ
qꝫ et citiꝰ ad virtutes q̃ ad vitia Cuiꝰ labi
a nõ sīt bene equalia in omĩ. ita q̃ vnum sit
maiꝰ altero sig̃ficant hoiẽm plꝰ simplicẽ q̃
sapiẽtem: grossi ingenij: tardi intellectus: ꝯ
trarie fortune

De dentibꝰ Ca. lxviij

D Entes parui et debiles in opere et rari et
curti significãt hoiẽm debilem: boni in
genij. tenere capacitatis. mãsuetũ. legalem:
fidelem: secretum: timidũ: vite breuis. ꝯ ad
vtraqꝫ cõuenientem Cuiꝰ dentes nõ sunt
sibi eq̃pollẽtes quãtitate ꝯ situ gĩgiuarũ ita
q̃ q̃dã sũt stricti q̃dã lati: q̃dã rari. q̃dã spissi
significãt hoiẽm sagacẽ. ĩgenij boni. auda
cem. dedignosum inuidũ. ꝯ facile ꝯuertibilẽ
ad vtraqꝫ Cuiꝰ dentes sunt valde longi et
q̃si acuti et aliquãtulum rari ꝯ fortes ĩ ope.

significāt hoīēm inuidū. ipiū. gulosū. audā
cē. qui inuerecūdū. mēdacē. falsū infidelem. et
suspitiosum Cuius dentes sūt citrini vel bru-
ni siue sint curti siue longi. significāt hoīēm
plus stultū qꝫ sapiētem. grossi nutrimēti. cito
credentē. turbidi intellcūs. sepe fallacē. mē-
dacem. inuidum. cupidū alieni & suspitiosū.
Cuius dentes sūt grossi et lati siue declinent
foris siue intus siue sint rari siue spissi signi
ficāt hoīēm vanū. lassiuū: grossi nutrimenti
cito credentem. simplicem. fallacem. mēdacē.
et tenere capacitatis Cuius dētes sunt for
tes & spissi significant hoīēm longe vite. cu-
pidū pulchrorū. dure capacitatis: grossi īge
nij. magnanimū. multū sui sēquen. nouigeru
lum & cito credētē Cuius dētes sunt debiles
parui rari et exiles significāt hoīēm debilem
breuis vite. sagacē. capacitatis bone. cito cre
dentem. cōiter verecūdū tractabilem māsue
tū et legalem. Cuius dentes sunt fortes et
spissi significāt hoīēm longe vite. luxuriosū.
cōedenē. audacē. fortem. discretū. et sui sēque.

De lingua C. lxix

Ligua

ingua nimis velox ad loquẽdum signi
ficat hoiẽm plus simplicẽ q̄ sapiẽtem
grossi ingenij mali intellect9. cito credentem
ꝛ facile conuertibilem ad vtraqꝫ ¶ Cui9 ligua
balbutit loquẽdo significat hoiẽm valde sim
plicem vanũ. instabilẽ. iracũdũ. cito ab ira
conuertibilem. seruicialem ꝛ debilẽ ¶ Cui9 lin
gua est valde grossa et aspeã significat hoiẽꝫ
sagacẽ. malitiosum. queniẽter puitialem. va
nũ. dedignosum. secretũ. pditorem. nouige
rulum. timidũ. impiũ cõueniẽter suff. ciẽtem
multorũ ¶ Cui9 lingua ẽ subtilis sig̃ficat
hoiẽm sagacẽ. ingeniosum. facile timidum. ci
to credentem atqꝫ cõuertibilem ad vtrũqꝫ

De flatu Ca. lxx

Flatus multus significat hoiẽm mul
ti spũs et ecõuerso: cui9 defect9 est du
plex: aut ex puitate pulmonis: aut ex viti
ositate toracis Et ideo aĩal multi flatus est
multe fortitudinis et multi potus

De voce Ca. lxxi.

Vox grossa i sono significat hoiẽꝫ fortẽ
audacem. supbũ: luxuriosum. cõedonẽ

ex facili bellicosum. valde sui sensus. mendacem. fallacem. secretū iracūdum. clamosum inuidū ¶ Cuius vox est subtilis et debilis pro flatu significat hoīem debilem. timidū. itellectus boni. sagacem. pauci cibi ¶ Cuius vox est clara et bene expedita in sono sigficat hoīez cōueniēter puidum. veracem: sagacē. īgeniosum. mendacē. vanagloriosū et cito credentem. ¶ Cuius vox est solida in cātu sigficat hoīem cōuenienter fortē: intellectuatū. cautum tenacē. cupidum alieni et ingeniosum: ¶ Cuius vox est tremula significat hoīem inuidū suspiciosū. vanagloriosū. pigrū. debilē et timidū ¶ Cuius vox est valde alta in tono significat hoīem fortē. audacē. iuriosū & sui sensus ¶ Cuius vox est valde aspera sū in cātu siue in loquela significat hoīez grossi īgenij intellcūs & nutrimēti ¶ Cuius vox nimis rāucat vel īpedita catarris &c. significat hoīem plus simplicē q̄ sapiētē. grossi nutrimēti. varium īstabilē. facile timidū mēdacē & cito credētem ¶ Cuius vox ē mitis et plana & grata auditori significat hoīem pacificū. secretū: timidum. tenacem. iracundū: et valde sui sensus

Cuius vox incipit a graui et finit in altū si-
gnificat hoiēm iracundū. ipetuosū. audacem
et tutū. Cuius vox in vocatione alterius soāt
mollis significat hoiēm debilem: māsuetum
tenacem et sagacem. Cuius vox in vocati
one alterius est acuta et alta significat hoiē ꝫ
tutū: iracundū. audacē. sagacē. maliciosum
et satis supbū. Cuius vox est dirupta alta
et placabil' significat hoiēm timidum. et ex
facili vanū. aiosum. cito credētē. ꝫ luxuriosū

De risu Ca. lxxii

Risus abūdat in ora stultorū. ꝫ habēti
um splem magnā. et ecōuerso Cuius
bucca ex facili ridet significat hoiēm simpli-
cem: vanū: instabilem: cito credentem: grossi
ingenij et nutrimēti. seruitialem. ꝫ n̄ secretū
Cuius bucca raro ridet ꝫ breuiter sigficat
hoiēm stabilem. tenacem. sagacem. clari itel
lectus. secretū. fidelem. ꝫ laboriosum Cuius
bucca dure mouetur ad ridendū significat
hoiēm sapientem. valde sui sensus. sagacem.
ingeniosum. patientem. tenacem studiosum
sue artis. iracūdum. supplantaneū. Cuius

bucca facile ridet. et ridendo sepe tussit vel ossi
tat aut torquet caput significat hoiem va-
riu: inuidu. ato credentem et conuertibilem
ad vtrumqz Cuius bucca ridendo torquetur
cu derisione alterius significat hoiez arroga
tem. falsum. tenacem. iracudu. mendacem.
et aliqnatulum proditorem.

De mento Ca. lxxiij

Ento aplus et grossus carne multa si
nificat hoiem pacificu. mediocris ca-
pacitatis grossi ingenij. legalem secretu & fa
cile couertibilem ad vtruqz Cuius meto est
acutus et conuenienter plenus carne signifi-
cat hoiem boni intellectus. alti cordis. & satis
laudabilis nutrimti Cuius meto est qua-
si duplex quadam valle significat hoiem paci
ficum. grossi igenij. vanu. ato credete. queri-
enter alteri seruicialem. & valde supplataneu
et secretu factoru. Cuius mento est acutus et
subtilis carne significat hoiem audace. belli
cosu. irascibilem. dedignosum: timidu. debi-
lem et aliquatulu seruicialem. Cuius meto e
recurus cu valle i iunctura maxillaru & carne
maxr

macer q̄i acutus significat hoiēm pessimum simplicē. audacē. superbum. minacē. inuidū. tenacē. fallacem: cito irascibilem. iracundū. ꝓditorem. furem et supplantaneū

De barba C.lxxiiij

Barba nascitur viro vltra xxiiij. ānū latim de die in diē. ⁊ tūc nascitur fe=mur extra sexū Et est sciendum ꝙ tales pili ꝓcreātur de superfluitatibꝫ ciborū. fumositates quorū supascēdit vſ ad ꝑtes maxillarū ve=lut fumꝫ ad foramīa camini Et cū ãpliꝰ nō īueniat meatꝰ aptos q̄bus bn̄ valeāt supiꝰ ascendere. sic inde exeūt in modū pilorū qui dicūtur pili barbe Mulieres pene oēs ca=rent barba in maxillis Et est sciēdū ꝙ oēs huōres ī q̄bꝫ ī viris barba gn̄ratur ī mulie ribꝫ mēstruū. qđ est eis quodā meatu et mo tu etatis lune. qn̄qꝫ semel in mense et quādo qꝫ bis. cuius exitus dr̄ esse fluxus siue sup=fluū Istud vero contigit qn̄ mulier nō est grauida iā transacta xij annos. ⁊ hoc mēstruū qn̄qꝫ ei ī lac trāsmutatur ītra mãmas Verū ē ꝙ hi huōres ita subtiles ex nā calidi sunt

ꝙ ex eis q̄si oriūtur pili aliquā do in maxillꝫ mulieris et ꝓprie circa os vbi magis abū-
dat calor. et hec mulier dr̄ esse barbata. Sciē
dum ꝙ talis mulier est valde luxuriosa pro
pter calidam sui cōplexionē Est ergo fortis
nature et virilis cōditionis Mulier vero be
ne munda a pilis et precipue circa os secun
dū phisionomiam dr̄ esse bone ꝯplexiōis .s.
timida. pauida. verecunda. debilis. mitis. et o-
bediens. et ecōuerso barbata. Itē dicimꝰ
ꝙ ī maxilla faciei aut habet barbā aut n̄ haꝫ
que si habꝫ iam dictū est sed si non habet ali
quid barbe hoc predicendum est. ꝙ non ha-
bens aut non est adhuc in etate habēdi ā est
ꝓpria causa qua nūq̄ pōt exire. Puer n̄
habet barbā eo ꝙ nō est natura tam potēs ad
huc neqꝫ tam matura ꝙ possit porri maxilla
rū apiri. et idē intelligendū ē de puella rōne
mēstrui ꝓpter lunā loco barbe Cuiꝰ bar-
ba est bene ordīata siue composita ꝛ spissa pi
lis significat hoīem bone nature et rationalꝫ
cōditionis ad oīa scd̄m coniūctum et datos
mores producte. et ecōuerso De illis q̄ hn̄t

eā male ɔpositam Vt paꝫ in eunuchijs: q̄ pꝙꝙ̄ ꝑdiderint ambos testiculos valde transmutan tur a natura virorū in naturā mulierū

De facie Ca. lxxv

Facies que sepe sudat ex facili motu significat hoiēm calide nature. vanum. luxuriosum. bene gedentem. et grossi ingenij ac nutrimenti Cꝰ facies est valde carnosa significat hoiēm timidū. quemēter letum largū. discretum: luxuriosū. male memorie. cito credēteē audita. et bene alteri legalē. īportune volūtatis ī optato. inuidū. ⁊ satis ɔuertibilē ad vtraqꝫ. et valde presumptuosū Cuius facies ē macilēta significat hoiēm sagacē. fatigabilem. intellectus boni. plꝰ crudelē q̄ꝫ piū. tenere capacitatis. et dedignosū Cꝰ ē facies minuta valde et rotunda figuraliter significat hoiēm simplicē. timidū. debilē grossi nutrimēti. male memorie Cuius facies ē similis ebrioso significat hoiēm bibētē vinū bonū. luxuriosū. vanū. fortē ⁊ ex facili iebriatur Cꝰ facies irascibili assimilatur cito ⁊ ex facili irascitur et tenet irā diu. Cuiꝰ

facies est longa. et macra: significat hoiem valde auda. e lingua et facto. simplicem rigosum: supbu. iniuriosum. fallacem. duru moribus. pium: et conuenienter luxuriosum.

Cui9 facies est cois inter longa e rotuda macra et crassam significat hoiem quemiente ad omia tamen acius in bono q̄ in malo

Cui9 facies est valde crassa et lata sigficat hoiem simplice plus q̄ sapiete. grossi igenij tardi intellect9. hebete in agendis. sepe vanagloriosum. credetem. conuertibile ad oia luxuriosum. vanu. obliuiosum. in malo falsum. detractorem: e supplantaneu Cuius facies est valde plana. sine tumore valde eleuato significat hoiem bone coditionis ad omnia: et satis amabile. alteri seruiciale. cito credente. non multu sagacem. satis fidelem. et plus simplice q̄ sapietem. ac paciente i pace coiter grauia p aduersam fortuna. Cui9 facies est aliquatulu vallata et plus mac q̄ crassa significat hoiem iniuriosum. inuidiosum: fallace. medace. audace: rigosum laboriosu. grossi ingenij. vanu. valde simplicem: e tardi

et tardi intellect⁹ Cuiꝰ facies est medio-
cris ad qualibet dispositionē ceterarū. tamē
plus pinguis q̄ macra significat hoīez ī ser
mone veracē. facilē: seruitialē: cōiter īgenio-
sum: sagacē. et memorabilē Cuiꝰ facies est
valde curua et longa ac macra significat hoīez
grossi īgenij q̄i ad oīa bona simplicē tardi
intellectus. et nō legalem. et ex leui occasione
malitiosum Cuiꝰ facies ē latior a fronte
inferiꝰ usq̄ ad iuncturā maxillarū et altior q̄
postea significat hoīem simplicē. in agēdis
et in loquela inuidū. partim timidū. partim
audacem. tenacem. mēdacē. vanū. fallacem:
nociosum: rixosum. debilem. grossi nutrimēti.
et mali ingenij Cuiꝰ facies est bene dispo
sita carne colore et suis ptibꝰ vt ocul' aliꝭs
ec. quibꝰ fit delectabilis ꝛ placida significat
hoīem generaliter bene dispositū ad agēdū
vicia et virtutes Cuiꝰ facies ē ī colore pal
lida significat hoīem nō bn̄ sanū valde ma-
litiosum. proditorē. mēdacē supbum. vanū
luxuriosum: tenacē. īuidū. presumptuosum
grossi nutrimēti: nō bene fidelem neq̄ legalē

Cuius facies est bene colorata significat hominem laudabilis dispositionis. i sua cplexione letū. cito credentē. alteri cuenienter seruicialem. intellect9 boni. et ex facili ad oīa conuertibilem.

De auribus Ca. lxxvi

Vris est hoīs et auria: la ceteri aīalis: et vnguis est hoīs: vngula ceteri aīal.

Cui9 aures sunt magne et grosse significant hoīez simplicē vel stolidū. pigrū. grossi nutrimti: male memorie: dure capacitatis.

Cui9 aures valde sunt parue. et subtiles significāt hoīem boni ingenij: intellect9. et sapientie: secretum: pacificum: sagacem: timidū: honestum: mundū: tenacē: verecundum vanagloriosum: aīosum: memorie bone. satis alteri seruicialē Cui9 aures aliqn̄ tulū sunt longe. i. vltra coēm formā vel āple ex transuerso significant hoīem audacē. iuerecundū. vanū. pigrū: insipientem: alteri seruicialē: pauci laboris. et multe comestionis

De Capite Ca. lxxvij

Caput magnum et bene rotūdū ex oī parte

parte significat hoiēm secretū: sagacem in a
gendis. ingeniosum. discretū. magne ymaᵹ
ginationis. laboriosum. stabilē & legalē Cuiꝰ
caput est habens gulā grossā cū collo qđ decli
net versus terrā significat hoiēm sagacē. te
nacē: pacificū: secretū. valde sui sensus. et sta
bilē in agendis Cuiꝰ caput est longum
habens faciem longā et magnā ac deformē:
significat hoiēm fatuū. malitiosū. vel valde
simplicem: vanum. cito credentem: nouigeᵹ
rulū. ac etiā inuidum Cuiꝰ caput ē valᵹ
de volubile hinc et illinc significat hoiēm faᵹ
tuū: simplicē: vanū: mendacem. fallacē. pre
sumptuosum: instabilem: tardi intellectus:
mali ingenij: tenere capacitatis: aliquātulū
ꝓdigum et nouigerulum Cuiꝰ caput ē
grossum habens latā faciem significat hoiēz
suspitiosum. valde animosum. cupidum pul
chrorū. sagacem simplicē. grossi nutrimēti.
secretum audacē. et non bene seruandum
Cuius caput est grossū et non conueniēter
formosum hñs gulam curtā & collū grossū
significat hoiēm ī se satis sapiētem. sagacē

secretum ingeniosum. stabilis ymaginationis
fidelem. veracem. et multis tractabilem C9
caput est paruum habens gulam subtilem et lon
gam significat hominem valde debilem. insipien
tem paucum tibi. doctrinalem et non bene fortunatum.

De Gula C. lxxviij

ula candida siue macra aut crassa si
nificat hominem vanagloriosum vanum: ti
midum. lapiuum. facile mendacem. conuenien
ter sagacem: magne ire et diu dedignosum.
Cuius gula est macra et subtilis et in qua be
ne apparet significat hominem male fortune.
debilem. timidum: pigrum: grossi nutrimenti
cito credentem et conuertibilem ad vtraque

De collo C. lxxix

Ollum longum significat pedes longos.
et gracile graciles. etiam significat hominem
simplicem. non secretum timidum. debilem. inuidum
mendacem. fallacem: indoctrinalem. et cito con
uertibilem ad vtraque Cuius collum est curtum
significat hominem sagacem: tenacem. fallacem. se
cretum. stabilem. discretum; iracundum. ingeniosum
magni intellectus. conuenienter fortem. amantem
pacem

pacem: dñium. et omnia timida

De Spatulis Ca. lxxx

Spatule macre et minute significāt hominem debilem: timidū: pacificū: pauci laboris: cito credentē et ad oīa quertibilem

Cuius spatule sunt late & grosse sigficant hoiēm fortem. tenacem. fidelem. grossi ingenij & nutrimēti: simplicē. multa laboris satis comedentem et libenter stantē in pace Cuius spatule sunt curue ad interius significāt hoiēm sagacem: pigrū. secretū. ingeniosum. et supplantaneum Cuius spatule sunt abrase significant hoiēm simplicē tenacem laboriosum: modestum i omibus ut ligua et cōestione. pacificū cito credentem et cōuertibilem ad utraqz Cuius spatule sunt ieqles ut una earū sit altera maior sigficāt hoiēz pigrū tardi intellcūs grossi igenij et nutrimēti simplicem dure capacitatis: fidelem: audacem tenacem pditorem falsum et non credētem

Cuius humeri spallarū sunt valde eleuati significāt hoiēm apte vite moribus iuidū. simplicem variū mendacē instabilē: audacem

iracundum et rixosum.

De brachijs Ca. lxxxi

Brachia lōga que extensione attingūt genua licet raro cōtingat sigificāt hōīem liberalem. audacem. supbū. īpetuosum desiderij: debilem: simplicē: cogitamīs pauci et vanagloriosum Cuius brachia sunt valde curta respectu stature corpis significāt hoīez bellicosū: ingratū. audacē. inuidū. supbū. factuosū et tenacē Cuius brachia sunt grossa ossibus neruis et multa carne. sigficāt hoīnē cōueniēter fortē. supbū. cito psumptuosū inuidū. cupidū pulchroꝝ. et cito cadentē.

Cuius brachia sunt pīguia et musculosa significāt hoīēm vanagloriosū: cupidū quorūdā: delcābilē: ꝙ plus insipiētē ꝙ sapiētē. in agendis Cuius brachia sunt valde pilosa. siue sint mac siue crassa et mollis carnis significāt hoīēm luxuriosū tenere capacitatis debilē: multe suspitionis et sagaciter maliciosum Cuius brachia sūt valde nuda a pilis significāt hoīēm tenere capacitatis magne ire cito credentem. vanum: lagiuū: mendacem: facile

facile fallacem: sagacem in malo et debilē

De manibus Ca. lxxxij

Manus mollis carnis macre & lōge significat hoiēm boni ītellect9. tenere capacitatis. ex facili timidum: libenter pacificū satis legalem: discretum. seruitialē: domestice conuersationis. & doctrinalem Cuius man9 sunt valde grosse ac breues: sigficāt hoiēm grossi ingenij: simplicē vanum: mendacem: fortem laboriosum: fidelem: cito credētem et breuis ire Cuius man9 sunt pilose et grossorū pilorū ac digitorū et curuoꝝ significant hoiēm luxuriosum: vanum mendacem: grossi īgenij: et plus simplicem q̄ sapientem Cuius man9 in digitis curuātur sursum significant hoiēm liberalem et ꝓuincialem: capacitatis bone: sagacem: parū īuidū longe ire: intellectus boni et mediocrem int̄ secretum et non secretum Cuius manus sunt implicabiles versus extremam partem digitorū significāt hoiēm tenacem: cupidū cogitaminosum labori csū sagacē duri ꝓpositi et non cito gūtibilem ad credēdū. audita

De pectore Ca.lxxxij

Ectus grossum et amplū significat ho
minem fortem audacē supbum tena-
cem iracundum. rapacē. cupidum. inuidum
et sagacem Cuiꝰ pectꝰ est strictum et in
medio aliquātulum eleuatū significat homi
nem subtilis spiritus: alti intellectus. consi
lij boni. veracem mūdum ingeniosum saga
cem: sapientem. magne ire. cito irosum et cō
uenienter secretum Cuiꝰ pectus est aliqn
tulum pilosum. significat hominem luxurio-
sum. valde sagacem. paulum. dure capacita
tis. liberalem. laboriosum. et alteri seruitialē
Cuius pectus est mundum a pilis sig-
nificat hominē debilem. et tenere capacitatis
Cuius pectus est planū et macrū ac mū
dum a pilis significat hominem timidū. lau
dabilis vite et ingenij. tenere capacitatis. pa
cifice vite. secretū et dure conuersationis ad
plurima

De dorso Ca.lxxxiij.

Orsum siue spinale pilosum macrum
et valde eleuatum ab equalitate par-
tiū

tum significat hominem inuerecundū. maliciosum: bestialem. mali intellectus. debilem parue fatigationis et pigrum Cuius dorsū est magnum et pingue. significat hominem fortem. grossi nutrimenti. vanum. tardum: pigrum et multe fallatie Cuius dorsum ē subtile et extensum et plus macrū q̄ crassum significat hoiēm debilē. ex facili pauidū. vanum. rixosum. et cito credentem que audit

De ventre Ca. lxxxv

Venter panciatus significat hoiēm leuitate dedignosum. gedonē. bibonē: tardum magnanimū vanagloriosum. falsū. luxuriosū. mēdacē. ptim legalem et ptim proditorem. Cuius venter est puus et extensus. sigficat hoiēm laboriosum. queniēter stabilē. sagacē intellectus boni et tenere capacitatis Cuius venter est multe pilosus. s. ab vmbilico īferius significat hoiēm loquacē. audacē. sagacē. intellectus boni. tenere capacitatis. et quenientem ad vtraqz. eloquētē. ex facili pauidum. tractabilē pro amicis alti cordis et n̄ bn̄ fortunatū De carne C. lxxxvi

Aro mollis vbiqꝫ corpis significat ho
minem debilem. luxuriosum. ex facili
timidum. intellect9 boni. tenere capacitatis.
pauci cibi. fidelem. varie fortune. et plus adū
seq̄ꝑ ꝓspere Cuius caro est dura vel aspera
significat hominem fortem. audacem. duri i
genij. vanum. superbum. plus insipiētem q̄ꝑ
sapientem. et crudelis fortune Cuius ca-
ro est pinguis et alba significat hominē va-
num: vanagloriosum. hebetem. obliuiosum
curiosum ad omnia. aliquātulum timidum.
verecundū. sagacē. malitiosum. mendacem.
durum ad credendum omnia

De Costis C. lxxxvij.

Oste crasse et carnose significat homi
nem fortem. tardum. et valde simpli-
cem. Cui9 coste sunt subtiles et parue ac
nude a multa carne significant hoiēm debi-
lem. pauci laboris: sagacem. malum. et iustū
ad bonū

De Femore Ca. lxxxviij

Emur valde spissum pilis ac bene cri-
nis significat hoiēm luxuriosū. fortē
ad coeūdum

ad coeundū. et eius semen valet ad concipiē dum ¶ Cuius femur est rarū pilis et subtilibus et extensis significat hominem conuenienter castū. i. raro luxuriantē. et eius semen nō est bene virtuosum ad capiendū ¶ Cuius femur est ratum siue male dispositū. significat hominem debilem: timidum: raro coeuntē. et cito conuertibilem ad verumqz

De Coxis Ca. lxxxx

Coxe bene pulpose significant hoiēm fortem: audacē: superbum: ut patet in dextrarijs: gallis et falconibus: et ecōuso

De Genibus Ca. lxxxx

Genua pinguia significant hominē timidū. liberalē: vanum: pauci laboris Cuius genua sunt macra significāt hoiēm fortē; audacē: fatigosū: secretū et boni itineris.

De cruribus Ca. lxxxxi

Crura hominis habent magnas pulpas retrorsum eo quod carent cauda Sciēdū est quod Aristotiles dicit in libro aīalium. Omē aīal carens pulpa magna ī cruribus hēt caudam alicuius substātie: vt pilorū etc Cuius

crura sunt grossa ossibus et carne ac pilosa significant hominem fortem. audacem. securum. grossi ingenij. pigrum. tardum et dure capacitatis Cuius crura sunt subtilia et non bene pilosa significant hominem debilem. timidum. intellectus boni: fidelem: seruicialem: et raro luxuriosum Cuius crura sunt omnino nuda a pilis significant hominem castum. debilem et cito pauidum Cuius crura sunt valde pilosa significant hominem pilosum circa genitalia et luxuriosum. sepe vanum. simplicem. et instabilem vel abundantem malis humoribus

De Cauiculis pedum Ca. lxxxxij

Cauicule pedum grosse et crasse et valde foris preeminentes significant hominem verecundum. timidum. pauidum. debilem. parui laboris. sagacem. fidelem. et tractabilem Cuius cauicule pedum habent neruos valde manifestos et venales. significant hominem audacem fortem. superbum. et animosum

De pedibus C lxxxxiij.

Pedes magni. i. grossi in carne et longi in figura ac dure pellis significant hominem simplicem

simplicem fortem· grossi nutrimti. tardi in=
tellectus· et vanu̅ Cuius pedes su̅t cardi·
fubales macri. ac pellis mollis significat ho
minem boni intellectus. alti ingenij. timidu̅
debilem. sagacem: fatigabilem· pui laboris.
et cito credentem

De vnguib9 Ca·lxxxxiiij

nguis e̅ hominis. Vngula vero cuigli
bet ceteri animalis Vnde vngues sub
tiles ac boi̅ coloris et longe forme significa̅t
hoie̅m bone co̅ditionis ad dispositione̅ sui i̅
sanitate· et q̄ mater tpe grauidationis non
comedit res valde salitas. ymmo insipidas:
et eco̅uerso· vt pa3 de vnguib9 auiu̅ rapaciu̅
respectu ceteraru̅ Cuius vngues sunt in
colore pallide significant sanitatem ꝛc· nisi
sint sic a natura vt pa3 de illis accipitrum ꝛ
falconum

De calcaneis. Ca lxxxxv.

Alcanei pedu̅ pui et macri sig̃ficant
hoie̅m facile timidu̅: pauidu̅ ꝛ debilem
Cui9 calcanei sunt mag̃ et crassi sig̃fica̅t
hoie̅m securu̅: fortem: audace̅: fatigabile̅; et
plus insipie̅tem q̄ sapiente̅

De plantis pedum C.lxxxxvi

Late pedum continēs signa cauallium velut manus vinculis quibus facile pōt cognosci tota fortuna aīalis et īfortuniū vite et mortis et tempus. Vt p3 sufficiēter in arte. que dicitur Ciromātia quā plene sciuimus in nostris diebus velut acrumantiā et piromantiā et quasdā alias Nā illorū signorū qdā signficant bonū. quedā malū. et quedā īter vtrūqz cū dubio Vnde sciendum est q figure multe et longe significant multa impedimenta vite et laborē et pauptatem et miseriā. Curte vero significāt peius in omni gradu Cuius pellis plantarū ē grossa sigficat hoiēm fortē et firmū. Subtilis vero debilem

De passibus pedū eūdo Ca.xcvij.

Assus pedū eūdo si fiant tardi et āpli: significāt hoiēm habentē malā memoriam. grossi ingenij. turbidi intellectus. tenacē. pauci laboris. et nō facile credentem ad oīa Cuius passus eūdo fiunt veloces et curti significant hoiēm velocem in agendis. cito ymaginantē vicē. tenere capacitatis Cuius passus fiūt ampli

ampli et discordati viā rectam nō tenētes si gnificant simplicē et grossi nutrimēti ac sa gacem in malo· Vt patet de vulpe

De motu Persone ·C·xcviij

Otus persone festimus cū debeat eē ra tionabiliter firma: siue loquatur siue sedeat siue stet in pedibus vt mouendo ma nus vel pedes vel caput nec sit ei necesse sig nificat hoiēm īmūdum· indiscretū· male lo quentē: vanū: instabilem: mendacem: et non bene fidelem Cuiꝰ motus fit raro quā do loquitur significat hoiēm satis conuenientē· ad singula· Vt sagacem· tenacem· seruicialē· stabilē· et boni intellectus Cuiꝰ motꝰ fit velox et sine causa vel āte vel post: significat hoiēm simplicē: grossi ingenij· et valde mali tiosum Cuius motus est claudicans signi ficat hoiēm maliciosū· mendacē· falsum: in uidū· cupidum alieni· et aliquātulū conueni entem ad oīa ad que moueatur vel moueri debeat alter

De gibbosis et strumosis· C· lxxxxix

ibbus i· strumo significat hoiēz saga

cem. valde ingeniosum. male meõrie. fallacē.
et satis maliciosum Cuiꝯ gibbꝯ ē tm̄ an̄
significat hoīē in aīo duplicē: et plꝯ simpli
cem ꝙ̄ sapientē

De Statura hoīs Ca. C

Tatura hoīs multū nūciat de illo. vn̄
si hasta fuerit lōga et bn̄ recta ac plus
macra ꝙ̄ pīguis significat hoīēm audacem
crudelē. supbū. clamosū. vanagloriosum duē
ire: tenacē ꝓsumptuosū: nō cito credētem au
dita. sepe mendacē. et in multis maliciosum
Cuiꝯ hasta est longa et crassa cōuenienter
significat hoīēm fortem. facile infidelē. falsū
grossi īgenij. tenacē. sagacē. īgtum ꝛ suppla
taneū Cuiꝯ statura ē valde lōga macra ꝛ
subtilis significat hoīēm insipientē. vanum
mendacē: grossi nutrimēti. īportunū ad op=
tata cito credētem. debilem in agēdis tardū
et valde sui sensus Cuiꝯ statura est curta
et grossa significat hoīēm vanū. īuidū. suspi
ciosū et plus simplicem ꝙ̄ sapientem. grossi
īgenij et ꝗuemēter altera seruiciale. et credē
te. longeqꝫ ire. Cuiꝯ statura est macra et
curta

curta ac bene recta significat hoiē₃ naturali
ter sagacē. ingeniosum. tenacē. supbū. auda
cē. secretū. fatigabilem vanagloriosum. que
mienter sapientem. intellectus boni: et valde
supplantaneum Cuiꝰ statura ē decliuis
anterius non tamē vetustate: sed natura si
gnificat hoiēm sagacē. secretū. hebetē. grossi
nutrimēti. seuerū. tenacē. laboriosum: dure
ire et non cito credentē Cuiꝰ statura est
versa in posteriori parte significat hoiēm sto
lidū. modici intellectꝰ. grossi nutrimēti. va
num. male memorie: et cito conuertibilem
ad vtraqꝫ

Notula doctrinalis Ca. Ci

um videris hoiēm humilem rubeū fide
lē; longū: sapiētem: pinguē: velocem:
macrū: simplicem: bonū. pulchrū. nō vana-
gloriosum: pauperem: non inuidū. albū. sa-
pientem. cū naso sonantem: bene loqui. īdu
strem. non mendacē: rectū in basta: non au
dacem. non crudelē. etiā ex facili clamosum:
albū. non facile timidū. loquentem modesto
vsu: nō supplātaneū: et sagacem: nō calidū

in carne. ac pilosū in cruribꝰ et in ventre. et nō sepe luxuriosum. innuētem oculo. non fallacem et mendacem ac vanū. non subdolū. bene sapientem sue artis. bonitate vtentē. bn̄ diuitem. non tenacē. non crudelem ꝯtra miseriā alteriꝰ. bene pauperem. nō pium et misericordem: morbidum. venditorem nō mendacem ac laudatorem sue mercis. emptorem non ī aliquo mercem optatā. calumniātē habere bonū forū. et volentem esse bonū. quo ad deum: nō multipliciter aduersatū. Redde speciales gratias soli deo et eiꝰ matri. Et tūc est opatio diuina contra cursū cōēm nature mundi transitorij.

Capitulū vltim̄ libri Phisionomie ī quo cōprehenditur intenꝰ singulorū capitulorū eiusdem sciētie.

Phisionomista oportet te scire sapiēter oīa q̄ prediximꝰ ī vnoquoq̄ capitulo iuditiorū pticularium ne iudicaꝰ queq̄ precipites in eādē sciām cū iudim̄ in vno istorū nō solummō sit attēdendum. Sed quilibet phisionomista debet caute colligere in scipō testimonia illa vniuersi corporis. que non de a aliquo

aliquo accidentaliter transmutatur· ut de sa
nitate in infirmitatē. ⁊c. Veluti sunt testimo=
nia oculorū frontis nasi. auriū dentiū ⁊c.
Et cum diuersa testimonia huius prebeāt iu
dicium digitatis phisionomie. semp declinā
dū est ad vniuersale iudiciū ⁊ maioris ptis
omniū membrorum que supra diximus ordi
nare. Et qui aliter fecerit cadet leuit in erro=
rem Causa est qr omē membrum habet p se
certa iudicia: vt patet in pdictis capitulis et
ideo nullus homo ē qui solūmodo sit vnius
iudicij pp̄ter certum mēbrum cum vnum
contradicat alteri Et magis vincens deui
cat minus Et qr mēbra sunt multa et qdlibz
habet sua iudicia non videtur capitula erra
re. cum non sit ex toto vnum: in vnoquoqz
hoīe de hijs que prediximus. immo videbitur
multum diuersificari a toto. quod si essz nō
esset iusta probatio Oculi habēt sua iudicia.
et homo causa oculorū debet esse sic dispositus
sed alia membra ad qd erunt: Ergo cum
tot membra sint ideo sunt multe diuersita=
tes in hoīe Et sic nullus homo cadit i iudiciū

vnius mēbri: sed oīm: quare cū discretione sunt inuestigāda capitula et cōmiscenda In super credēdum est ꝙ multa sunt accidētia que veraciter laxant. quando hm̄oi rei verita tem considerare voluerimus in omnibus .s. etas persone. etas tempis ad psonā: longa pmanentia in loco. longus vsus doctrine lō gus vsus certe societatis. nimia regnatio hu morū cōplexiōis preter solitū. egritudo acci dentalis violenta accidētia cōtra naturā. et defectus alicuius sensus naturalis ex quinqꝫ Quare finaliter cum grandi industria huius oīa que supradiximus attendūtur co mmixte Et sic aliquis iudiciū de predictis mō aliq° nō errabit. et nō erratū n̄ fallet deo volente. Et hec de Phisionomia que nūc prediximus dicta sufficiant.

Mychaelis. Scoti de procreatione et hōmis Phisionomia opus feliciter finit

Incipiūt secreta Aristotilis.

Capilli plani timorē sunt signatiui Crispi aūt significāt audaciā In vētre etiam pilorū multitudo inuenta: luxuriosum. Sup costa āt si multi fuerint pili: audacia demōstratur Sz si super spatulas et collū multitudo sit pilorū demētia et obstinatio significatur In ventre quoqꝫ et pectore multitudo pilorū repta sapiētie innuit paucitatem Si pili in capite et toto corpe stantes repti sunt: significat timorē

Color ruffus aut rubeus sanguis et caloris innuit multitudinē Color aūt int rubeū ꝫ albū medius eqlem signt cōplexionē. si cū hoc cutis a pilis nuda fuerit Cuius aūt color ē sicut flāma ignis: instabil et inamatus est Cuius etiā color clarus cōspicitur et rubeus. verecundus Cuius ꝑterea color viridis vel niger est vel apparet. male morigeratus est

De oculis

Cuius oculi sunt magni. piger est Cuius quoqꝫ oculi in profundo sunt positi callidus est et deceptor. Cuius oculi

foris pe minent: inuerecūdus ē et loquax et stolidꝰ Cū autē oculi in cordis longitudine positi: calidū ē deceptorē demonstrāt. Cuiꝰ vero pupille multa nigredie pticipāt: timidꝰ est Cꝰ oculi in corpe capraꝝ sunt ocul' simi les: stolidꝰ est Cuiꝰ oculi cito mobiles et acute cernentes sunt: deceptor est et callidus. atqꝫ leuis. Cuius oculi immobiles vt q̄si lapides sunt: hoiēm discretū sig̃t. Cuiꝰ vero intuitus mundu mulieris assimilatur: luxuriosus est et inuerecundus. Quando autem ac si puer esset intuetur atqꝫ tota eius facies ē oculi quasi ridere videantur: letus erit aut diuturna patietur vita Cuius oculi parui sunt et tremuli et varij: est valde iracundꝰ et diligens mulieres. Cuius oculi nigri sunt et tremuli: homo piger erit. et spaciosus et diligens mulieres Cuiꝰ oculi magri et tremuli sunt: homo piger erit et spaciosus et diligēs mulieres. Cum oculi in ruboē positi vel igni assimilātur: homo pessimus est et obstinatus Pupilla si est nigra: pigrum et hebetem protendit. Oculi varij qui suo colori

colori citrinitatem habent admixtam propter quā croco tincti videantur esse pessimos signant mores. Macule multe circa pupillam in oculis apparentes malum significāt hoiēm. q si cum hoc natus fuerit: erit deterius Oculi si fuerint parui pemineutes foris. Ut oculi canum stulticiam significant et stoliditatem et suas sequentes cupiditates Cū oculi parui fuerint et multum mobiles. palpebre quoque frequenter claudi et aperiri ɔspiciantur: homiēm significant pessimum Pupille in quarū circuitu ymaginis apparet similitudo, hoiēz demonstrat immundū et loquacē et pessimū Oculi qui oculis vaccarū amiciciā protendūt Cum pupilla existens nigra citrinitatē talem habz ex qua quasi deaurata apparet. hoiēm malū homicidā sanguis fundētem demonstrat Oculi sursum tendentes sicut boum qui eciam cum hoc rubeaeis videntur. hoiēm pessimū stolidum stultū et ebriosum significat Oculi aūt meliores dicuntur qui inter nigrum et varium sunt medij. si cum hoc non multum fuerint

radiosi neqꝫ rubedo vel citrinitas in eis appa
ret: oculi enim isti bonam demonstrant na
turam Oculi varij cum citrinitate radien-
tes si fuerint significant hoīez malum. pp
terea cū hoc hoīes in oculis maculas rubeas
vt sanguinē aut albas habuerint omnibus
hoībꝯ sunt deteriores et deceptores Qui au
tem pupillam foris ꝑeminentem habet cum
totiꝯ oculi substātie latitudine. hebes est et a
mens Cum oculi ꝓfundi sunt et pui. de-
ceptorem timidum iudicabūt. et quandoqꝫ
pili palpebre curuātur inferiꝯ ad vnam na-
turaliter torquētur ꝑtem. significāt mēdacē
callidum et stultum. Homo hn̄s oculos
multū tremulos malus est Cū oculi fue-
rint pui: malꝯ erit homo et stultus Ocu-
lus vero si fuerit magnus: minor erit malici
a et stulticia maior Cū oculos habet vari-
os et virides. malus est et latro
Oculi quorū palpebre cū magna frequētia
claudūtur continuo et aperiuntur. hoīem ti-
morosum et inamatū declarāt
Supcilia

Qui in supcilijs pilorum habet multitudinē. multarū est cogitationū et multe tristicie et loq̄la eius sicca ē et grossa Cuius supcilia sunt longa arrogās est ⁊ inuerecundus Cuius supcilia inferius descendūt a pte naris et superius eleuantur a parte timporis: inuerecundus est et hebes

Nares

Cuius narium extremitas subtilis est: homo est diligēs lites Cuius nares magne sunt et grosse: homo pue est sapientie Cuius nariū extremitas longa est et subtilis esse festinus stultus et leuis Cuius nares sūt late luxuriosus est Cuius narium foramiā valde sunt apta irascibilis est.

Frons.

Cuius frons est plana rugas non hn̄s litigiosus est et rixas mouens Cuius ad medium collata est. est irascibilis Qui frōtem habet puam: stolidus est Magnam vero qui habet piger est. Cuius frons est multum rugosa: inuerecundus est.

Os

Qui magnũ habet os gulosus ē et audax

Labia

Cuiꝰ labia sunt magna stultꝰ ē et hebes

Cuiꝰ labia sunt nō bñ iũcta egrotans est

Dentes

Cuiꝰ dentes debiles sunt et rari et īcuitu totum corpus ē debile Cuiꝰ canini longi sunt et firmi. gulosus ē et malus

Facies

Cum facies hominis faciei ebriosi assimilatur ebriosus est

Cũ aũt verecũdo similis īuenitur verecũdus est Cuiꝰ facies carnosa est: piger ē et stultus Cum caro maxillarũ est grossa: grosse nature est Qui hꝫ faciem subtilem. multarũ est cogitationum

Cuiꝰ facies est multũ rotunda stultꝰ ē

Cuius facies per magna: piger est

Cuius facies est valde parua malus est et valde callidꝰ et adulator

Cuiꝰ facies ñ formosa bonos mores habere non potest nisi raro

Cuiꝰ facies est longa inuerecũdꝰ est.

Qui

Qui timpora habet inflata et abteriales gro ssas irascibilis est.

Aures

Cuius aures magne sunt stolidus est. et lo nge vite

Loquela

Cuius loquela cū quadā festinatione velox est et festinus et irascibilis malorū morū est

Vox

Cuius vox est multum grossa audax est Qui habet grauē vocem sui vētris seruiēs ē Cuius vox est aspa inuidus ē et malū oculum in corde tenet Vox pulcra stultā et paucā mō strat sciām

Anhelitus

Cuius anhelitus longus vilis est.

Caro

Carnes multe et dure grossū sensū et in tellectum declarant Carnes vero leues bo nam naturam et intelligētiā designant

Ridens

Qui multū ridēs fuerit benignus et i oī bus quenieēs erit neqȝ p rebus aliquibus sollicita bitur. Qui vero parum ridet. hunc

contrarius est. displicet enim ei oim hoim facta. qui alta voce ridet inuerecundus est. Qui autē cū ridet tussit. aut difficultatem inspirandi patitur inuerecundus est et tyrānus Totus tardus signat habitudinem. totus festinꝰ leuitatem

Collum.

Qui habet collum curuū callidꝰ ē et īgeniosus Cuius collum est longum et gracile. stolidus est et garrulus et timidus Cuiꝰ collum est grossum durū atqꝫ forte. iracūdꝰ est et festinus.

Corpus.

Corpis subtilitas multam signat astuciam. ventris magnitudo libidinis nimietatē declarat Carinarū gracilitas et subtilitas: cordis innuit debilitatem.

Costa

Costarū amplitudo fortitudinem ꝫ arrogantiam atqꝫ multam iram demonstrat. Ipsarum vero curuitas maximam innuit maliciam Equalitas costarum bonum est signum

Humerꝰ

Humerus

Humerorū gracilitas paucitatem ondit ipsorum vero amplitudo bonū iudicat sensū Humeri vero eleuati significant stulticiā

Brachia

Cuius brachia adeo fuerint elonga ta. vt manus genua possint attingere .nobilitatē anime et arrogātiam et regnandi cupiditatem designant Cum brachia sunt multum curua. hominem timidum et malū significat

Manus.

Manus leues et subtiles multam sapiētiam et intellcm̄ bonū signat Manus multū curte signat stulticiā. Graciles et multum longe tyrannidem et multam stulticiam declarant

Pedes.

Pedes in quibus est multitudo carnis et ipius duricies mali intellectus. hoiēm ptēdūt Pedes parui et pulchri hoiēm fornicatum et iocosum innuūt. Cū calcaneū est gracile

timorē ſiḡt Groſſū vero ꝫ forte cū fuerit for
titudinē iudicabit Cū cauille vtrūq; et cru
ra groſſa fuerint inuerecūdum ſignificat

Coxe.

Coxe cū exterius multas habuerit carnes
fortitudinis & aſſicitatem ſiḡnt et latitudinē
Qū coxarū oſſa foris pℏeminent ſiḡnt au
daciam Ancharū quoq; oſſa cū foris
tendūtur fortitudinis multitudinē et virili
tatē demōſtrant Ancharū gracilitas. muli
erū amatorem ſiḡt: et corpis debilitatē et ti
morem Cuius creſſꝰ magni ſunt et tar
di piger eſt Cuius cīti ſunt et parui feſtinꝰ ē
et pro rebus quibuſcūq; ſollicitus quascum
diſpoſitionem ignoras

Capilli

Cuius capilli ſunt fortes. audax. ꝫ cū hꝰ
ſunt aſperi ceruix eciā ſit erecā et oſſa groſſa
ꝫ fortia Manꝰ quoq; et pedes et carnē et iūc
ture fortitudines habētes. pectꝰ pℏtera ꝫ ſpa
tule neuter fortia. et collum forte ꝫ groſſū in
quo nō ſit multitudo carnis Sit et pectꝰ te
neritas ampla. et coxe graciles atq; carnes ī

pulpis

curis ab inferioribus inueniūtur inferiꝰ de
scendūt. cutis etiā eius et carnes siccitati ap
ppinquāt et eius frons venas hn̄s et rugis
careat nec sic sine pilis sunt pterea audacie
signa Crinīū equalitas et stature erectio
et iūcturarū atq digitorū fortitudo et ventris
gracilitas: et quod eiꝰ nares paruę vel omīo
deleri videantur et q inter vtrasq spatulas
magnum distinguat spaciū. et quod supcili
a sint erecta et frons non sit rugosa. ipse qꝰ
q non sit valde iracundꝰ et semp cōseruās
iram. sit et in pectore et spatulis pilosus.

Capilli

Timidus est cuius capilli sunt plani: et
statura et musculi interiores crinium sursū
eleuātur. calor citrinus et oculi debiles et cū
quadam festinatione semper claudi et aperi-
ri videantur Manus quoq subtiles et ma
cre Intuitus vero eiꝰ intuitu tristis similis.

Illius quidem signa sunt q carnes sūt
leues et molles et paucę et siccę interius mac
macū exn̄s grassū. nō hn̄s in facie mltas

carnes et eius humeri sunt eleuati. et eius coste carnes non habentes. eius quoqz color inter rubeum et album sit medium et tener lucens et clarus Cutis preterea sit subtilis. capilli etiam nō duri sint et multi. nec multū nigri sed inter flauos et nigros medij sint et molles ꝛc.

Illius sunt signata ꝙ inter longū ꝛ curtū et crassum medius inueniatur et sit albꝰ paucam habens admixtā rubedinem Manꝰ quoqꝫ et pedes sint inter paruos et magnos atqz inter multas et paucas carnes medij existant: caput preterea corpis magnitudī sit proporcionale In eiꝰ collo sit pauca grossicies Capilli quoqꝫ quis inter leues et asperos medij. rubori parum vianātes sitz facies rotunda. Venes erecte et per pulchre et in nigredine equalis oculi et sint int nigros et varios medij. In quibꝰ sit humiditas et claritas.

Illius signa sunt ꝙ non sit multum albꝰ vel multū brunꝰ vel fuscus. neuter quoz sit

magnus et digiti curti. facies multu rotun da et in maxillis carnis multitudo. Quarum preterea signu quod in collo et pedibus multa sit carnositas Venter vero cu rotunditate foris peminet et eius humeri eleuati sint: frons in similitudine ac si esset gibbosa teneat mul tas habens carnes madibule eciam magne et crura longa collum autem eius grossum

Signa illius sunt vt sit statura curta: carnis quoque equalitatem teneat et sit albus paruam habens rubedinem admixta. capilli e ius sint inter multos et paucos. planos et crispos. albos et nigros. sint medii molles mediocriter et quod eius intuitus ridenti sit simi lis vel gaudeti. Manus quoque inueniantur mediocres digitos habentes diuisos sit ecia fros magna et oculi sint medii inter varios et nigros Cuius oculi sunt multu apti inuerecudus est. et forispeminen tes et acute intuetes. eius quoque palpebre grosse statura eius n multu longa Cu vero icedit a terius: tedit posterius Cuius hueri eleuati sit motus

festinus color rufus multum habēs sāguinem facies rotunda Pectoris temeritas gibbosa suarū insup signū est q oculi multum apiuntur et sint acute intuentes sit eciā multum loquax

Illius signa sunt facies feda colorē hñs rubeū cū obscuritate quadā. Cutis faciei sicci totius corpis macies. rugosa facies. capillorū nigredo et leuitas

Illius signa sunt albedo coloris rubedinē hñs admixtā. capillorū eciam multitudo et grossicies leuitas atq nigredo. pterea q multos habeāt timpora capillos q q eius oculi sit grossi

In omnibus animaliū generibus femine magis hñt adiectū aī minus z sunt īpatiētes et cicius pñt querci. ciciuz irascutur et cicius cedantur minoris sunt calamitatis. sunt eciā pcipites et inuerecunde. Capuc eciam hñtes puū et faciem et collū subtilia. Pectus quoq et spatulas angusta atq caritas subtiles. e ossa spine dorsi. Coxas vero grossas: Vtrumqz habent et nares. Similiter.

earū

earũ crura grossa sunt. Manus autem et pedes tenues quasi omibus vt pdictũ ē aniãlium generibꝰ masculis deterigꝫ morierate īueniuntur

Humichꝰ malorũ morũ est. est enim stultus cupidus et presumptuosus. qui aũt castratus non fuerit. sed si non testiculos vel minimos caminꝰ apparet Cui sciꝫ nunꝙ nascitur barba deterior est

Oportet vt cũ iudicare volueris ñ vnã tm̃ attēdas significationē. sed in ꝙtũ multes ad ipãrũ attendas ꝯgregationē. Et si q̃n signũ acciderit ꝯtrarietas ipãrum virtutes et testimonia metiaris & ipãrum iudices testimonia q̃ plures fuerint.

Preterea scire debes ꝙ faciei signo et oculorũ ꝓcipue omibꝰ alijs significationibꝰ in fortitudine et firmitudine ꝓiudicat

Finiũtur secreta Aristotilis Anno dñi M°. CCCC°. lxxxvij Impssum louanij

